

CONFERINȚA

“ Ziua Profesiilor Liberale din România“

4 noiembrie 2016

Ediția a IX-a

**Sala Panormaic a Hotelului Marshal Garden,
Calea Dorobanților nr. 50B, et. 5, Sector 1, București**

TEMA CONFERINȚEI

“ Vocația antreprenorială a membrilor profesiilor liberale “

09 :00 – 09 :30 – Înregistrarea participanților și cafea

09 :30 – 10 :15 – Deschiderea lucrărilor Conferinței

Alocuțiuni:

- 1. EMILIAN RADU, Președinte, Uniunea Profesiilor Liberale din România;**
- 2. DRAGOȘ NICOLAE PÂSLARU, Ministrul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice;**
- 3. LIVIU-BOGDAN CIUCĂ, Președinte, Comisia Juridică, de Disciplină și Imunități, Camera Deputaților, Parlamentul României;**
- 4. FLORIAN COSTACHE, Președinte, Consiliul Economic și Social;**
- 5. CONSTANTIN CĂTĂLIN RADU, Secretar General, Ministerul Justiției;**
- 6. CRISTINA CORUȚ, Secretar General, Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic;**
- 7. Prof. univ. dr. GEORGE ANGLIȚOIU, Consiliul Concurenței, Șef Serviciu Relații Instituționale și Comunicare;**
- 8. VLAD DUMITRU, Secretar General Adjunct, Camera de Comerț și Industrie a României.**

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Bună dimineața! Să încercăm să începem totuși. Am depășit puțin ora. Vă invit la locuri și pe cei care sunt în prezidiu îi rugăm să poftească, vă mulțumesc.

Bună dimineața! Încă suntem destul de puțini, dar pe parcurs sper să ne crească rândurile. E greu și cu parcare!

Bună dimineața și vă mulțumesc încă o dată! Pentru unii dintre dumneavoastră, ca în fiecare an, pentru că sunteți alături de noi cu ocazia Conferinței anuale a Uniunii Profesiilor Liberale din România.

Mulțumim reprezentanților instituțiilor statului care și-au făcut timp în această dimineață să fie alături de noi. Vom asculta câteva alocuțiuni.

Vă mulțumesc, cel puțin în aceeași măsură, celor care au pregătit niște intervenții pe tema Conferinței noastre de astăzi, "Antreprenoriatul ca vocație a membrilor profesiilor liberale".

Aș vrea să mulțumesc și unora dintre cei care nu vor avea intervenții, dar au ales să fie alături de noi, cel puțin așa ni s-a comunicat. Am aici o mică listă: doamna Oana Mihaela Salomia (Consilier pentru Afaceri Europene, Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor, Ministerul Educației Naționale), domnul Dan Manolescu (Președinte, Camera Consultanților Fiscali), doamna Valentina Burdescu (Director General, Oficiul Național al Registrului Comerțului), doamna Mirela Iovu (Vicepreședinte CEC), doamna Andreia Stanciu (Head of ACCA Eastern Europe– unul dintre sponsorii noștri alături de Banca Transilvania, căroră vreau să le mulțumesc cu această ocazie), domnul Nicolae Chirilă (Secretar General, Consiliul Economic și Social), domnul Ianfred Silberstein (Președinte, Asociația Consilierilor Juridici din Sistemul Financiar-Bancar), doamna Andreea Bunea (Vicepreședinte, Patronatul Investitorilor Autohtoni din România), doamna Carmen Bădescu (Consilier, Direcția Cadastru și Geodezie, Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară) și, nu în ultimul rând, domnul deputat Av. Daniel Fenechiu.

Agenda noastră să sperăm că va fi respectată. Avem niște mici modificări față de ceea ce aveți dumneavoastră în mape. Evident, nu pot să spun neapărat că e o mică modificare faptul că domnul ministru al Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice Dragoș Pîslaru, nu ne va mai onora cu prezența dânsului. Am primit un mesaj de ultimă oră. Din păcate, asta-i viața de ministru și să încercăm să înțelegem și de data aceasta absența unui membru al Guvernului.

Înainte de a intra pe agendă, aș vrea să folosesc ocazia faptului că anul acesta, ca și acum doi ani, vom avea niște alegeri, e vorba de alegerile parlamentare, și mi se pare normal să aducem și noi pe agenda clasei politice și a partidelor câteva din frământările care sunt comune profesiilor liberale. Aș începe prin simpla evocare a întrebării dacă destinul, soarta profesiilor liberale este în agenda fiecăruia dintre partidele aflate în competiție electorală. De asemenea, am fi interesați să știm cum văd ei, cum văd partidele, procesul de dereglementare, mai ales riscurile unei

dereglementări agresive a profesiilor liberale. Am evocat chestia asta cu ocazia Conferinței anterioare. Evident, chestiunile legate de fiscalitate ne frământă pe toți în aceeași măsură, mă refer la fiscalitatea specifică profesiilor liberale și nu pot să nu amintesc lupta, chiar așa se poate numi, lupta care s-a dat pentru a face o diferențiere între activitățile independente și activitățile plătite, salariale. Și nu în ultimul rând, de fapt este și tema Conferinței noastre, în ce măsură viitorii guvernanți și Parlamentul, bineînțeles, vor avea în vedere niște măsuri care să stimuleze antreprenoriatul în zona profesiilor liberale și în ce mod ar putea să facă acest lucru, va rezulta din discuțiile pe care le vom avea.

Nu mai lungesc intervenția mea de început și o să îi rog pe distinșii noștri invitați să încerce să se limiteze în zona a cinci-șase minute cu intervențiile. Și încep prin a-l ruga pe domnul Ciprian Nica, Vicepreședinte al Comisiei Juridice, de Disciplină și Imunități din Camera Deputaților, să ne rostească o alocuțiune. Domnul Bogdan Ciucă, care e Președintele Comisiei și care figurează în agendă nu a putut să vină, dar plăcerea este aceeași. Vă rog, domnul Vicepreședinte!

CIPRIAN NICA, Vicepreședintele Comisiei Juridice, de Disciplină și Imunități, Camera Deputaților

Mulțumesc! Bună dimineața! Îmi dați voi să vorbesc de aici și să iau și loc? Mulțumesc!

Mai bine. În primul rând, mă onorează faptul că sunt în prezența elitelor profesiilor liberale și nu o spun de complezență, ci am văzut și cunosc pe câțiva, am colaborat în cadrul muncii pe care am depus-o în Parlamentul României la Comisia Juridică, cu foarte mulți oameni. Am și pe colegul meu Daniel aici și știu foarte bine cu cine am de-a face. Am emoții pentru că nu eram pregătit să iau cuvântul, dar am învățat un percept de la un Înalt Arhiepiscop că trebuie să dai ascultare, așa că o să încerc să încropesc câteva cuvinte. În primul rând, sunt venit în dublă calitate. Una, îl înlocuiesc pe colegul meu, Bogdan Ciucă, care vă salută și era onorat cu prezența, numai că o delegație din Statele Unite l-a reținut și i-a ocupat programul pe două zile, și din partea domnului Președinte Dumitru Viorel Mănescu, Președintele Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România, pentru că eu în viața civilă sunt notar public.

În primul rând, ca și activitate în cadrul Camerei Deputaților, într-adevăr, noi personal am încercat să avem o colaborare cât mai bună cu profesiile liberale și, în special, cu avocații. Am căutat să fie o cooperare în domeniul legislativ în sensul de a nu ne ataca

profesiile și zic eu, că acest precept a mers până la capăt. Am avut și ultimul cuvânt la Tribuna Parlamentului când am reușit după luptă să adăugăm la Legea avocaților acele modificări care erau necesare pentru a debloca anumite aspecte cu privire la profesia de avocat. Mulțumesc colegilor de acolo și mulțumesc și colegilor din Uniunea Națională a Barourilor din România că ne-au sprijinit și profesorilor care au participat.

Ați spus aici, și am să încerc să nu fiu prea lung la vorbă, pentru că, fiind și defectul acesta politic, s-ar putea să te fure peisajul. Da, este un fenomen grav pe care l-am constatat și noi. Este o încercare, n-aș putea să spun de unde vine, cine o alimentează, cine o impune, de dereglementare a profesiilor. Și, spre fericirea noastră, toate profesiile liberale – notari publici, avocați, auditori financiari, consultanți financiari și ceilalți – sunt foarte bine reglementați, foarte bine structurați și organizați. Dar de undeva, probabil se duce și nu vreau să duc eu discuția pe alt tărâm, să se dereglementeze și, din păcate, una din instituțiile importante din eșichierul instituțiilor din România cam încearcă și caută să găsească câte o chichiță, doar-doar găsește câte un debușeu pentru a putea să dărâme aceste construcții fabuloase făcute de toate profesiile liberale, fiecare pe tărâmul lui. Cred că numai împreună, uniți, vom putea să rezistăm pentru că suntem atacați și noi notarii publici, sunt atacate și celelalte profesii, ați văzut și dumneavoastră, numai împreună cred că vom putea să blocăm și să stopăm acest fenomen, care nu este numai la nivelul profesiilor liberale, ci constat cu regret și o constat pentru că sunt acolo unde sunt, și am acces la niște informații, o dereglementare se încearcă pe mai multe paliere.

Și dumneavoastră ați văzut foarte bine ce s-a întâmplat în ultima perioadă, în ultimii 25 de ani din istoria noastră, nu are rost să mai vorbim, noi va trebui să mergem mai departe pentru că și ca potențial al inteligenței umane, noi, românii, cred că suntem mult peste state membre din Uniunea Europeană. Ca drept dovadă, le dăm inteligență și acum. Sunt foarte mulți tineri de-ai noștri care studiază la universitățile din Vest, la cele mai prestigioase universități, și care sunt plătiți și ademeniți să lucreze acolo. Va trebui să avem grijă noi aici, generație care am trecut de 50 de ani, și să-i pregătim pe acei tineri și să nu uite că sunt români. Pentru că România, așa cum știți și dumneavoastră, inclusiv vrednicul de pomenire Papa Ioan Paul al II-lea, în momentul în care a aterizat în România, a îngenuncheat, a sărutat pământul românesc și a spus: "Am venit în Grădina Maicii Domnului!". Va trebui să ținem cont de treaba asta, va trebui să fim mândri și să nu ne lăsăm ademeniți de tot felul de posibilități pe care ni

le oferă unii, care de fapt sunt false. Eu nu mai vreau să vorbesc mai departe. Vă mulțumesc! Mă onorează, încă o dată, că mă aflu în prezența dumneavoastră. Vă mulțumesc că, în ciuda emoțiilor mi-ați dat posibilitatea să spun câteva cuvinte și să vă transmit salutul, atât a lui Bogdan, cât și al președintelui nostru, Dumitru Viorel Mănescu. Vă mulțumesc și urez succes lucrărilor dumneavoastră!

Moderator:

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Da, vă mulțumesc, domnul Vicepreședinte! Într-adevăr, nu vreau să insist, dar asta face diferența, apropo de dereglementare între profesiile liberale și zonele de activitate de tip artizanal, comercial și industrial. Noi servim interesul public și atunci chestiunea cu dereglementarea și liberalizarea totală a competiției pe piața produselor liberale incumbă un mare risc, generează un mare risc. Pentru cine, în primul rând? Pentru consumatorii serviciilor noastre, pentru pacienții serviciilor de natură medicală etc. N-are rost să insistăm prea mult. A fost subiectul unei conferințe anterioare.

În continuare îmi permit să îl rog pe domnul Florian Costache, Președintele Consiliului Economic și Social, să își adreseze cuvântul domniei sale. Doamnă președinte!

FLORIAN COSTACHE, Președintele Consiliului Economic și Social

Doamnă Președinte, domnilor senatori, deputați, distinsă sală,

Stimați colegi de ONG-uri, pentru că dumneavoastră sunteți o persoană juridică fără scop lucrativ pe care o cunoaștem de mulți ani de zile vin cu mare plăcere de câte ori pot la dumneavoastră și vreau să vă spun că, după părerea mea, sunteți cea mai importantă organizație non-profit din România. Din păcate, prea puțin vizibilă și nu știu de ce. Poate din prea mult bun-simț pe care l-au avut conducerile dumneavoastră.

Sunt în dublă calitate aici, de Președinte al Consiliului Economic și Social și de Președinte al Patronatului Național Român. Deci, cunosc bine că atunci când v-ați înființat, noi fiind primul patronat înființat în România, la 1 iunie 1990, știu demersurile pe care le-ați făcut, știu că ați încercat și ați reglementat pe fiecare domeniu în parte. N-am știut până acum, până v-ați exprimat, că se încearcă dereglementarea profesiilor liberale. Și, dacă se poate face acest lucru, înseamnă că problema e și la noi.

În general, nu știm să ne unim, nu știm să prezentăm lucrurile atunci când sunt în fază incipientă. Vreau să vă spun că, așa cum e în toată România, nu putea să fie în curtea profesiilor liberale lapte și miere pentru că probleme sunt peste tot, și în organizațiile patronale, și în organizațiile sindicale. Nu vreau să vă spun că, îmi pare rău că nu-i domnul ministru aici, probleme mai importante decât Conferința dumneavoastră, bănuiesc, l-au reținut, dar și nouă ne-au dat o Ordonanță din cauza căreia Plenul nu mai funcționează din luna august. Pentru colegii mei este ceva nemaipomenit. Să nu mă întrebați de ce n-am ieșit în presă, n-am ieșit în presă pentru că la o căruță de oale stricate nu mai trebuia să le mai dau și eu un ciomag. Dar ne preocupăm în continuare să dăm drumul la Plen. Deci, vedeți că la ora actuală trec actele normative fără nici un fel de aviz de la CES, încalcând chiar Constituția României, dar asta-i viața. Părerea mea este că ar trebui să avem o mai mare legătură unii cu alții, mai ales cu organizațiile patronale. Dumneavoastră știți că faceți parte dintr-o organizație patronală reprezentativă, parcă cu Consiliul IMM-urilor, și ar trebui discuțiile astea să le avem în mod organizat și să cerem, bănuiesc că nu mai avem timp acum, guvernului actual, viitorului guvern să ne așezăm la masă să vedem ce vom face.

Pentru că, stimați colegi, în calitate de președinte al CES-ului am fost la niște conferințe europene și internaționale, la CES-ul european și vreau să spun că semnalele 2017 sunt făcute de președintele CES-ului european, cunoașteți toată lumea pe Dassis, are 22 de ani de Bruxelles, de CES. Sunt extrem de negre și extrem de grele. Deci Europa, noi nu vedem că ne ocupăm de altceva, la televizor nu se prezintă starea adevărată a Europei din punct de vedere economic, nu avem și atunci o să trebuiască să vedem ce vom face. Nu avem nici un fel de dialog pe situația economică. Vorbim orice, creșteri de salarii, care într-adevăr sunt foarte mici în România, dar nimeni nu gândește economic. Doar că se vor împrumuta de la bănci cum s-au împrumutat în ultimii ani, ca să plătească pensii și salarii. O mare greșeală pentru că până la urmă trebuie să îi dăm înapoi și dumneavoastră, și noi, și toți cetățenii României. Deci, lucrurile, din păcate, și nu o spun eu, am zis că le știu de la instituțiile de dialog- CES-ul european, există și un CES mondial, unde noi suntem în Consiliul de administrație, CES-ul românesc, la toate unde am participat în ultimul an, gândurile sunt că vor fi mari probleme în 2017. Nu vă așteptați la nu știu ce lucruri foarte bune. De aceea, eu vă doresc succes, dar fără dialog economic și social participativ cu noul guvern, să știți că lucrurile nu se vor rezolva. Din păcate, noi vorbim

de acest dialog consultativ, care în limba română înseamnă orice numai să nu țină cont de propunerile partenerilor, cei cărora li se aplică de fapt toate actele normative, ei vorbesc pentru ei, și ne vom trezi cu acte normative peste noapte care nu au nicio legătură cu viața economică și socială. Să sperăm că, totuși, în ultimul ceas, cei care au demonstrat că sunt responsabili și s-au angrenat și au lăsat o parte din timpul lor să-și creeze organizații non-profit sau organizații patronale se vor strânge și vor găsi soluții de a nu ne prăbuși, pentru că, așa cum se preconizează în următorii ani, și n-am nimic cu partidele, să nu creadă cineva, dar ar trebui să intre odată în dialog cu societatea civilă și nu societatea civilă de pe stradă, ci cea organizată. Nu există în Europa să stai de vorbă, stăm după stradă așa, ne întâlnim. Nu. Avem societate civilă organizată, patronatele, sindicatele, ONG-urile, tot societate civilă sunt, și suntem organizați, slavă Domnului, de ani de zile. Crezând că o să ne întâlnim doar de fațadă și au ajuns până acolo încât să pună pe site un act normativ și să zică că ne-au consultat, ceea ce nu s-a întâmplat până acum. Deci, acolo se merge cu dialogul economic și social participativ. Lumea nu vede, e ocupată numai de campania electorală, dar cam asta-i situația. Vă mulțumesc, domnule Președinte, poate am vorbit mai mult, dar am simțit nevoia cu permisiunea dumneavoastră, fiind elita ONG-urilor, să vă transmit ce am aflat și eu pe acolo pe unde am fost în exterior.

Moderator:

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Da, vă mulțumesc, domnule Președinte. Noi suntem foarte mulțumiți că după câțiva ani, am reușit să avem un loc al nostru în Consiliul Economic și Social, domnul profesor Ion Anghel este reprezentantul nostru, profesor la ASE. Eu îmi asum culpa bunului-simț pe care ați invocat-o, dar recunosc că așa fi preferat, poate eventual, dacă asta ar fi fost cauza, să am mai puțin bun-simț ca să fiu mai vizibil. Poate succesul meu... Dar e puțin în glumă asta. În finalul finalului, la o analiză, așa, foarte la rece, pesemne că problema noastră, legată oarecum și de bunul-simț, este că profesiile liberale nu prea intră în grevă. Și atunci, eventual o grevă de zel din când în când, așa se mai poate practica, dar, în sfârșit, nu este modalitatea noastră de a ne manifesta. Sperăm ca puterea cuvântului și argumentației să triumfe într-un final.

Îl rog în continuare pe domnul Constantin Cătălin Radu, Secretar General în Ministerul Justiției, să ni se adreseze.

CONSTANTIN CĂTĂLIN RADU, Secretar General al Ministerului Justiției

Stimați organizatori, invitați,

Doamnelor și domnilor,

Aș vrea să am un cuvânt cât se poate de scurt și concis, nu scurt și confuz, și aș dori să încep prin a mulțumi organizatorilor Conferinței pentru această invitație, care ne onorează și ca instituție și pe mine ca persoană, și este o plăcere pentru mine să fiu în mijlocul dumneavoastră și să am prilejul de a cunoaște mai bine obiectivele și prioritățile profesiilor liberale, la a căror îndeplinire Ministerul Justiției dorește neapărat să fie parte activă.

Exercitarea profesiilor liberale se circumscrie interacțiunii dintre factorii de natură normativă, socială, financiară, politică și globală, fiecare factor influențând mediul antreprenorial într-un mod diferit, putând acționa atât în sensul scăderii, cât și în sensul creșterii performanțelor sale. În acest context, profesiile liberale, juridice liberale, sunt datoare să țină pasul cu evoluțiile socio-economice ale țării noastre dat fiind rolul și locul acestora în statul de drept, mai ales că în domeniul justiției, profesiile liberale, adică avocații, notarii publici, executorii judecătorești, sunt parte a actului de justiție. Pornind de la importanța în planul social-economic a profesiilor juridice liberale, cadrul legislativ din România cuprinde și reglementări specifice fiecărei profesii juridice, scopul primordial al acestora fiind garantarea și apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, precum și crearea unor mecanisme de organizare și funcționare a acestor profesii. Tabloul economiei contemporane prezintă o mare diversitate de întreprinderi și structuri ale acestora cu dimensiuni, roluri, caracteristici mult diferite, între acestea înscriindu-se profesiile liberale.

Antreprenoriatul reprezintă un proces de identificare și urmărire a oportunităților de afaceri în scopul valorificării acestora. În sensul modern al economiei de piață, antreprenorul este profesionistul care adoptă un comportament activ, după părerea noastră novator, acceptând deliberat chiar riscuri financiare pentru dezvoltarea proiectelor noi. Iată de ce se poate susține cu totul întemeiat că este necesar ca profesiile juridice liberale să fie așezate pe criterii de competență, competitivitate și etică profesională, să fie organizate pe baze moderne proprii unei societăți libere și democratice. În considerarea acestor implicații, ministerul nostru, Ministerul Justiției, în activitatea desfășurată la nivel legislativ, cu ocazia exercitării rolului său instituțional,

a urmărit permanent cu o maximă preocupare și perfecționarea cadrului legislativ în materia profesiilor juridice liberale. Totodată, subliniez că Ministerul Justiției, în virtutea rolului său instituțional, va continua să sprijine activ perfecționarea permanentă a legislației ca rezultat firesc al preocupării continue pentru sporirea calității activității profesiilor juridice liberale. Folosesc acest prilej conferit de conferința dumneavoastră pentru a încuraja dialogul cu Ministerul Justiției care va continua să își asume rolul de vector guvernamental în inițierea și promovarea cadrului legislativ în materia profesiilor liberale din sfera proprie de competență.

Și, în final, vă mulțumesc încă o dată în plus pentru oportunitatea oferită de a fi alături de dumneavoastră astăzi, dorindu-vă succes în derularea lucrărilor conferinței.

Mulțumesc!

Moderator:

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Da, vă mulțumesc pentru mesajul dumneavoastră din partea Ministerului Justiției. Într-adevăr cred că vor fi situații și în viitor când vom avea nevoie de suport atât timp cât vom prezenta argumente rezonabile și vom apăra interesele legitime ale asociațiilor membre.

În continuare, o rog pe doamna Cristina Coruț – nu este, Secretar General în Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic – dar, nu este – care o înlocuia pe doamna ministru. Atunci, în continuare, îl rog pe domnul profesor George Anglițoiu, Șef Serviciu Relații Instituționale și Comunicare în cadrul Consiliului Concurenței să ni se adreseze. Cam în fiecare an, Consiliul Concurenței a fost alături de noi.

Prof. univ. dr. GEORGE ANGLIȚOIU, Șef Serviciu Relații Instituționale și Comunicare, Consiliul Concurenței

Bună dimineața, domnule Președinte! Stimați invitați, distinși participanți,

Aduc salutul plenului Consiliului Concurenței și al domnului Președinte Bogdan Chirițoiu, care din păcate este în misiune externă. Încercând să fiu succint, aș dori în primul rând să punctez faptul că este necesar să rămâneți o uniune mare, o uniune care să reunească integralitatea profesiilor liberale astfel încât să fiți capabili la alt nivel să vă susțineți atât din punct de vedere al reglementării, cât și din punctul de

vedere al formării membrilor dumneavoastră, cât și al standardizării serviciilor pe care le oferiți, din punct de vedere al calității. Trebuie să fiți în continuare o organizație care să adune, nu numai la momentele festive, cât mai mulți membri reprezentativi din acest sector și căruia Consiliul Concurenței îi acordă o importanță semnificativă.

Ajungând la acest aspect, al rolului Consiliului Concurenței, desigur, în ultimii ani, instituția noastră s-a manifestat și de o manieră coercitivă la adresa anumitor profesii liberale prin sancțiuni aplicate uniunilor. Și aici ajungem la aspectul problematic, cel al modului în care totuși, în interiorul uniunilor, comunicarea, concertarea pozițiilor se întâmplă. De aceea, am pus accent pe standarde de calitate, am pus accent pe necesitatea formării pe care dumneavoastră trebuie să o asigurați continuu în interiorul uniunilor, nu, în cadrul asociațiilor din cadrul mării uniuni, ținând însă cont și de regulile de concurență. România a decis să facă parte din Uniunea Europeană, s-a integrat. Sigur, avem o întreagă dezbatere în acest moment cu privire la Brexit, dar totuși România își propune să rămână în această uniune de state și, cât timp va rămâne, regulile de concurență sunt la nivelul acesta unional și, în consecință, trebuie respectate. Printre acestea figurând tot ceea ce înseamnă faptele anti-concurențiale, mai precis, cele mai grave dintre ele, cartelurile și abuzurile de poziție dominantă.

Însă, nu despre rolul coercitiv al Consiliului Concurenței vreau să vă vorbesc, ci despre rolul său proactiv. Încercăm să nu acționăm într-un stat care și-a dezvoltat recent latura aceasta constrângătoare pe mai multe fronturi, încercăm să acționăm nu precum o procuratură a pieței *per se*, ci încercăm să contribuim la această misiune de educare a profesiilor liberale din punctul de vedere a ceea ce să nu facă pentru a nu încălca dreptul concurenței. În acest sens, suntem la dispoziția dumneavoastră, încercăm să avem o organizație deschisă, să întreținem un dialog permanent cu structurile asociative din profesiile liberale și vă rugăm, de asemenea, să continuați să dezvoltați programele interne de conformare, să aveți în vedere instrumentele prudentiale, alternative, precum politica de clemență, precum tranzacția. Toate acestea, în faza, desigur, în care se activează coerciția, putând totuși să preîntâmpine, putând totuși să reducă cel puțin impactul acesta sancționator al Consiliului Concurenței.

Fără alte precizări din acestea pedante, vă urez succes în derularea lucrărilor conferinței și, așa cum am spus, rămânem deschiși continuării dialogului în toate

formele civilizate, educative, astfel încât să puteți să aveți beneficii și, de asemenea, cetățenii acestei țări să beneficieze de serviciile dumneavoastră de calitate.

Vă mulțumesc!

Moderator:

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Da, și eu vă mulțumesc, domnule Anglițoiu, și, ca de fiecare dată, știu că noi am avut un dialog permanent cu Consiliul Concurenței, cel puțin anual cu ocazia conferințelor naționale. Sperăm ca profesiile liberale să nu facă neapărat obiectul unor investigații care să se soldeze și cu niște sancțiuni.

În continuare, îl rog pe domnul Vlad Dumitru, Secretar General Adjunct al Camerei de Comerț și Industrie a României, să ni se adreseze.

VLAD DUMITRU, Secretar General Adjunct al Camerei de Comerț și Industrie a României

Bună ziua! Mă simt onorat să mă aflu în prezența dumneavoastră. Mulțumesc pentru invitație!

Și dați-mi voie să vă prezint câteva puncte în ceea ce privește profesiile liberale și totodată ce înseamnă ele ca provocări și oportunități.

Sectorul socio-economic al profesiilor liberale are un rol esențial în Strategia 2020 a Uniunii Europene. Membrii profesiilor liberale joacă un rol important în economia europeană și în creșterea ei atunci când ei dețin o calificarea înaltă și sunt la curent cu evoluțiile din domeniul lor de activitate. Comisia Europeană a înființat în 2013 un grup de lucru despre impulsivitatea afacerii profesiilor liberale cu scopul de a identifica recomandări în termeni de politici și acțiuni pentru a fi dezvoltate la nivel european în acest scop, în contextul planului de acțiune Antreprenariat 2020. Potrivit avizului Comitetului Economic și Social European, una din șase persoane auto-angajate lucrează în sectoare dominate de profesiile liberale. Mai mult, procentajul femeilor auto-angajate care lucrează în sectoarele dominate de profesiile liberale este semnificativ mai mare decât procentajul pe întreaga economie. Profesiile liberale sunt sensibile la apariția noilor dezvoltări economice și sociale, care aduc, așa cum se întâmplă în oricare din alt domeniu, noi oportunități de afaceri, dar și provocări.

Camera de Comerț și Industrie a României consideră că problemele extrase de grupul de lucru includ pe bună dreptate educația antreprenorială, accesul pe piețe, reducerea sarcinii administrative, accesul la finanțare, precum și o creștere generală a participării profesioniștilor la programe și proiecte europene. Cu precădere în ceea ce privește pregătirea formală, profesiile libere au și calitatea obligatorie de educație continuă și reguli speciale de cooperare în cadrul parteneriatelor și companiilor. La nivel european, serviciile profesionale au fie forma afacerilor pentru consumatorul serviciilor, fie a serviciilor de afaceri pentru afaceri. Cadrul legislativ european care se referă la profesiile libere include Directiva Recunoașterii Calificărilor Profesionale, care stabilește un sistem de recunoaștere a calificărilor profesionale pentru a face piața muncii mai flexibilă și pentru a liberaliza în continuare furnizarea de servicii.

La 25 mai 2016, Comisia Europeană a lansat o consultare publică cu privire la stabilirea de modalități care să conducă la facilitarea furnizării de servicii de către profesioniștii liberali într-un alt stat membru. Elżbieta Bieńkowska, Comisarul European pentru Piața Internă, Industrii, Antreprenariat și Întreprinderi Mici și Mijlocii, a afirmat că serviciile reprezintă două treimi din economia europeană, dar furnizarea de servicii transfrontaliere se află la un nivel foarte scăzut, cu deosebire în domeniile în care activează contabilii și inginerii. Prin introducerea pașaportului pentru servicii se dorește sprijinirea furnizorilor pentru a depăși pragurile administrative. Prin promovarea dinamică a unor piețe a serviciilor, Piața Unică va asigura servicii mai puțin costisitoare și mai bune pentru consumatori. Comisia Europeană a relevat faptul că accesul în profesiile libere diferă de la un stat membru la altul în ceea ce privește calificarea și formarea profesională continuă, dar și perioada de pregătire practică, precum și modul de înregistrare la o autoritate competentă sau aderarea la o organizație profesională.

Reglementarea poate limita activitățile profesioniștilor liberali. În timp ce în unele profesii există o reglementare strictă, în unele țări s-a decis ca ele să nu fie deloc reglementate. Camera de Comerț și Industrie a României susține părerea Comisiei Europene conform căreia o abundență de reglementare are: un impact negativ asupra economiei și consumatorului european; reprezintă o constrângere pentru mobilitatea profesioniștilor, bunurilor și serviciilor pe piața unică; face dificil pentru cetățenii europeni să ofere sau să primească servicii într-un alt stat membru; poate crea

probleme în domeniul politicilor concurențiale; afectează prețurile; și afectează abilitatea profesioniștilor de a intra pe piață.

Totodată, accesul la finanțare reprezintă problema cheie pentru o întreprindere în capabilitatea sa de a investi, a funcționa și a se dezvolta. Datorită dimensiunii lor reduse, modelele de afaceri ale profesiilor liberale se bazează pe un număr mic de active, care îi servesc drept garanție, ceea ce conduce la obligația personală a proprietarului, la un avans limitat de finanțare și la o dependență de finanțare prin credit. Drept consecință, finanțarea reprezintă pentru profesiile liberale o provocare serioasă, în special în caz de modernizări financiare și extinderi sau chiar în cazul participării la programele Uniunii Europene. Camera de Comerț și Industrie a României pledează pentru un cadru normativ predictibil și stabil pentru ca toți antreprenorii să poată avea acces la finanțare și să-și poată dezvolta activitățile într-un cadru economic competitiv. Un astfel de sector dinamic trebuie să beneficieze de încredere și suport din partea administrației publice la orice nivel și să fie tratat cu seriozitate. Birocrația trebuie, și în acest caz, redusă sau eliminată, cei angajați în profesiile liberale prezentând vulnerabilități la sarcini birocratice din cauza mărimii reduse și a resurselor umane și financiare limitate. Sunt necesare progrese pe linia reducerii poverii administrative prin identificarea de reguli și bune practici, precum ghișeul unic deja implementat de guvern și este în continuă dezvoltare și prezentarea economică a documentelor. De asemenea, cu toate că profesiile liberale întâmpină dificultăți în a se extinde în cadrul Pieței Unice Europene, același lucru se întâmplă și în afara acestor piețe ca urmare a nivelurilor diferite de standarde și de reglementare în țările din afara spațiului european. Și în zona concurenței, în domeniul profesiilor liberale sunt identificate zone vulnerabile legate de existența unor bariere la intrarea pe piață, reguli specifice de dezvoltare a activității, drepturi de monopol în prestarea unor activități. În dezvoltarea de valoare adăugată, competitivitatea economiei poate atrage beneficii semnificative de la profesiile liberale puternice a căror activitate se bazează pe cunoștințele specializate și calificate. Sectorul profesiilor liberale este unul dinamic, în creștere, iar profesiile liberale aduc o contribuție importantă activităților economice întrucât calitatea și competitivitatea acestora au rezultate asupra ansamblului economiei. Serviciile sunt unul dintre principalele motoare ale creșterii economice în spațiul Uniunii Europene, iar profesiile liberale joacă un rol important în îmbunătățirea competitivității economiei.

Acestea fiind spuse, vă mulțumesc încă o dată pentru invitație și vă invităm la Camera de Comerț și Industrie a României pentru dialog și suntem deschiși și susținem profesiile liberale.

Mulțumesc!

Moderator:

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Da, și eu vă mulțumesc! Practic, ni s-a făcut o mică sinteză a unui document care se numește "Impulsionarea afacerilor profesiilor liberale" întocmit de un grup de lucru al Comisiei Europene. O să îmi permit să revin să punctez și eu pe parcurs câteva chestiuni pentru că este un document foarte interesant.

În continuare, îl rog pe domnul Alexandru Costache, Director în cadrul Curții de Conturi a României să vină la pupitru și să ne transmită un mesaj important din partea acestei instituții și înțeleg că din partea domnului Vicepreședinte Cosmin Nicula, în mod special.

ALEXANDRU COSTACHE, Director, Curtea de Conturi a României

Bună dimineața, domnule Președinte!

Stimați invitați,

Vă mulțumim pentru invitația de a participa la această Conferință în compania numeroaselor personalități și invitați care activează în domeniul profesiilor liberale. Lucrările acestei Conferințe prezintă importanță și pentru instituția pe care o reprezintă, fiind bine cunoscut faptul că întregul aparat de auditori publici externi din cadrul Curții de Conturi are, în primul rând, solide cunoștințe de audit financiar, contabilitate, dar și juridice, pentru a putea audita situațiile financiare ale instituțiilor publice. Dar, totodată, un număr important dintre auditorii noștri sunt membri inactivi ai Camerei Auditorilor Financiar din România, Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România-CECCAR sau ai Camerei Consultanților Fiscali. Auditorii noștri participă la cursurile de formare profesională organizate de aceste organisme, ceea ce ajută semnificativ la îmbunătățirea cunoștințelor și a expertizei profesionale, ceea ce se traduce printr-o înțelegere superioară a activității entităților auditate și a realităților economico-financiare din țara noastră.

Curtea Conturi a transmis de fiecare dată când a fost solicitată numeroase avize favorabile, cu observațiile corespunzătoare, privind reglementarea domeniilor contabilității publice, auditului public intern, auditului statutar ș.a. După cum se cunoaște, implementarea strategiei Antreprenoriat 2020 presupune realizarea unor pași ce decurg din planul de acțiune prin construirea și dezvoltarea educației antreprenoriale și a formării profesionale pentru creșterea, pentru sprijinirea creșterii economice, și a creării de noi societăți comerciale, crearea unui mediu de afaceri favorabil pentru întreprinzători, precum și dezvoltarea unei culturi antreprenoriale. Aceste obiective nu pot fi, însă, îndeplinite decât prin realizarea unor măsuri concrete, care să vizeze, în principal, educația tinerilor încă din anii de școală, dar și prin derularea unor scheme de finanțare, care să susțină inițiativa antreprenorială concomitent cu îmbunătățirea sistemului de taxare aferentă. Și aici, iarăși, în privința sistemului de taxare, am avut contribuții și mă refer numai la ultimul an când am colaborat cu Ministerul Finanțelor Publice pentru modificarea Codului Fiscal și a Codului de Procedură Fiscală.

Nu în ultimul rând, formarea și dezvoltarea profesională a personalului angrenat în tot ceea ce înseamnă profesiile liberale trebuie să reprezinte o prioritate pentru asociațiile de profil. Toate acestea pot fi, însă, mult mai bine realizate prin unificarea eforturilor depuse de asociațiile profesionale, astfel încât să fie facilitată identificarea dificultăților și impedimentelor de orice natură ce pot fi eliminate sau cel puțin ameliorate semnificativ printr-un efort comun, dar și pentru determinarea oportunităților disponibile și facilitarea accesului tuturor membrilor la aceasta. Drept urmare, apreciem că unificarea și dezvoltarea sectorului profesiilor liberale va contribui semnificativ la realizarea tuturor acestor obiective ale strategiei Antreprenoriat 2020.

Închei prin a dori succes lucrărilor celei de-a IX-a conferințe "Ziua Profesiilor Liberale din România".

Vă mulțumesc!

Moderator:

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Vă mulțumesc, domnule director. Și pentru ultimul punct de la acest capitol al Conferinței noastre, o să îl rog pe domnul profesor Ion Anghel să ne transmită niște mesaje din străinătate, care pe noi ne onorează.

Prof. univ. dr. ION ANGHEL, Președinte de Onoare al UPLR

Domnule președinte,

Stimați invitați,

Doamnelor și domnilor,

Sunt onorat să am un cuvânt, nu propriu, ci din partea celor care au transmis mesaje din străinătate. Sigur, am o veste bună și una proastă. Vestea proastă este că vor fi trei speech-uri și nu unul singur. Vestea bună este că voi spune în limba română, pentru că am văzut mesagerii au diferite limbi, germană sau engleză sau franceză. Mi-am adus aminte că un fost președinte al Royal Bank of Scotland a fost în România, într-o vacanță de două săptămâni, prima dată vara asta, și mi-a spus că unul dintre principalele riscuri în România este riscul de limbă vorbită, pentru că în experiența lui cei de 40-45 de ani știu limba engleză, cei peste 65 de ani știu foarte bine limba franceză, dar între 45 și 65 de ani e o incertitudine dacă știu limba germană sau limba rusă sau o altă limbă străină.

Primul mesaj, din partea domnului Rudolf Kolbe, Președintele Consiliului European al Profesiilor Liberale – CEPLIS.

Mesajul Domnului RUDOLF KOLBE, Președintele Consiliului European al Profesiilor Liberale – CEPLIS, membru al Comitetului Economic și Social European – CESE

Îmi face o deosebită plăcere să scriu aceste rânduri pentru a saluta Conferința dumneavoastră anuală din București, un eveniment care, în perspectivă, oferă membrilor profesiilor liberale din România o oportunitate excelentă de a schimba opinii și bune practici.

Uniunea Profesiilor Liberale din România a dat întotdeauna dovadă de înțelepciune în integrarea deplină a dimensiunii europene în cadrul acestui eveniment, care a ales permanent să fie un contribuitor activ la toate dezbaterile care prezintă interes pentru profesiile noastre, în special prin intermediul statutului de membru cu drepturi depline al CEPLIS.

Nu este un secret pentru nimeni faptul că majoritatea ligilor naționale care reglementează activitatea noastră își au originea în Directivele Parlamentului și Consiliului European, inițial proiectate de Comisia Europeană. În lunile care au trecut, câteva inițiative, precum pașaportul european pentru servicii, evaluarea reciprocă a aplicării Directivei privind calificările profesionale în diferite state membre sau publicarea de propuneri concrete cu privire la antreprenoriatul în sectorul nostru de activitate, sunt elemente definitorii care vorbesc de un an de muncă intensă pentru noi.

În numele membrilor noștri și colegilor din cadrul Biroului Executiv al CEPLIS și, bineînțeles, al meu personal, doresc să urez în mod foarte sincer, succes Conferinței.

Prof. univ. dr. ION ANGHEL, Președinte de Onoare al UPLR

Mesajul din partea domnului ARNO METZLER, Vicepreședintele Comitetului Economic și Social European – CESE

Stimați colegi români,

Președintele dvs. mi-a lansat din nou provocarea de a contribui, în calitate de vorbitor din partea Comitetului Economic și Social European-CESE la ediția de anul acesta a Conferinței "Ziua Profesiilor Liberale din România", a cărei temă se referă la domeniul special al vocației antreprenoriale a profesiilor liberale.

Antreprenoriatul și valorile de bază, precum și etica profesioniștilor liberali par a fi la prima vedere contradictorii. Prima mea afirmație este că ele nu sunt contradictorii, ci ele funcționează perfect împreună.

Corecta înțelegere a profesiilor liberale, valorile lor de bază, sunt esența pieței, a unor servicii bazate pe cunoaștere. Integritatea, pregătirea profesională, încrederea, siguranța clienților noștri sunt acele valori de bază de care suntem legați. Pe aceste baze ne asigurăm concurența, ne desfășurăm activitatea noastră antreprenorială.

Așadar, concurența profesioniștilor liberali ca antreprenori ar trebui să se bazeze pe calitatea serviciilor și nu pe cote de piață și preț. Al doilea aspect este că vocația antreprenorială, bugetele, managementul angajaților, cerințele legale ale anumitor profesii, precum și marketing-ul, ar trebui incluse în orice studii universitare și de pregătire profesională.

Din punct de vedere european, un profesionist liberal și o societate liberă au nevoie să lucreze în mod independent ca auto-angajați, care au cunoștințele cu privire la specificitățile domeniului lor. Profesioniștii liberali trebuie să fie auto-angajați pentru a se asigura că nu sunt influențați de terțe interese și că pot să-și desfășoare activitatea bazându-se pe asigurarea unei bune calități a serviciilor și pe integritate.

Sper că veți avea o discuție fructuoasă și veți continua să participați la discuțiile care se desfășoară la nivel european pentru a vă asigura că profesiile liberale vor cunoaște o dezvoltare favorabilă în perioada următoare.

Prof. univ. dr. Ion ANGHEL, Președinte de Onoare al UPLR

Și ultimul mesaj, din partea domnului Michel Catinat, Șeful Unității "Profesii liberale, Economie socială și Antreprenariat", din cadrul Direcției-Generale pentru Creștere a Comisiei Europene.

Mesajul domnului MICHEL CATINAT, Șeful Unității "Profesii liberale, Economie Socială și Antreprenariat", Comisia Europeană

Profesiile liberale reprezintă un motor esențial al unei economii competitive bazată pe cunoaștere, fapt pentru care Comisia Europeană recunoaște pe deplin potențialul lor antreprenorial. Toate programele și acțiunile Comisiei Europene în favoarea antreprenorilor și întreprinderilor mici și mijlocii, precum accesul la educație, pregătirea profesională, finanțarea și piețele, sunt în mod natural deschise membrilor profesiilor liberale.

Mai mult, în anul 2013, Comisia Europeană a înființat un Grup de lucru, „Impulsionarea afacerilor profesiilor liberale”, cu scopul de a identifica recomandări pentru toate părțile interesate, care să ajute la creșterea neîngrădită a potențialului de dezvoltare a membrilor profesiilor liberale.

Documentul intitulat „Direcțiile de acțiune pentru profesiile liberale”, elaborat de către Grupul de lucru, constituie, în prezent, un ghid prețios pentru autoritățile publice și organizațiile profesionale în sprijinirea eforturilor membrilor profesiilor liberale care doresc să folosească oportunitățile care apar în domeniul antreprenorial.

Prin urmare, salut organizarea conferinței „Ziua Profesiilor Liberale din România” și doresc să aveți dezbateri și schimburi de opinii fructuoase.

Mulțumesc!

Moderator:

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Și eu vă mulțumesc, domnule profesor Anghel! Chiar suntem onorați de aceste mesaje și cred că reprezintă o dovadă a faptului că, poate cu discreție, cum zicea domnul președinte Costache, am reușit să ne ancorăm în realitățile Uniunii Europene.

Am ajuns la capătul acestui prim capitol al Conferinței noastre. Vreau să mulțumesc reprezentanților instituțiilor statului care au rostit alocuțiuni și au salutat Conferința noastră. Îi rog ca, în măsura în care timpul le permite, să rămână alături de noi și îi invit acum pe vorbitorii primului panel să ni se alăture pentru a merge în continuare, fără nicio pauză, conform agendei, cu atacarea subiectului Conferinței noastre, vocația antreprenorială a membrilor profesiilor liberale.

Vă mulțumesc încă o dată!

DEZBATEREA TEMEI CONFERINȚEI

10:15 – 11:45 PARTEA I

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Aș vrea să încercăm să mergem în continuare cu agenda Conferinței noastre, dacă se poate să luăm loc. Urmează după aceea pauza de cafea.

Oricum, eu o să îmi permit să încep. Nu vreau să răpesc prea mult timp cu această introducere, dar m-a provocat reprezentantul Camerei de Comerț și Industrie a României, care evocat un document important. S-a creat un Grup de lucru prin 2013 de către Comisia Europeană, care se intitula, avea ca temă, Impulsionarea afacerilor profesiilor liberale, și doar în câteva cuvinte... S-a plecat de la constatarea că, din circa 21 de milioane de întreprinzători existenți la nivelul Uniunii Europene, vreo 7 milioane sunt profesioniști liberali, adică cam o treime, ceea ce înseamnă ceva. De aici interesul pentru a dezvolta antreprenoriatul în rândul profesiilor liberale și s-au identificat câteva direcții de bază. Prima este educația antreprenorială și soluția care a fost evocată, și care într-un fel se potrivește de minune profesiilor liberale, este includerea în procedura de formare continuă a cunoștințelor legate de antreprenariat. Și în acest sens, s-a evocat ca soluție o mai mare conectare a profesiilor liberale cu universitățile de profil. Și avem aici reprezentanți ai Academiei de Studii Economice și mi s-ar părea interesant să lansez și eu această provocare ca asociațiile membre ale UPLR să aibă în vedere introducerea în modulele de pregătire profesională și educația antreprenorială, care înseamnă cunoștințe generale de management, conștientizarea faptului că ceea ce fac ei este o afacere care trebuie să fie și profitabilă, pentru că avem de obicei de-a face cu niște experți foarte nișați pe niște discipline și câteodată se mai uită că e și acesta un business, cunoștințe de marketing, tehnica vânzărilor etc. După aceea, este vorba după educația antreprenorială de a doua problemă identificată și anume accesul la piațe, deci dezvoltarea, deci un spirit antreprenorial

care a fost legat de ideea de mobilitate inter-țări. Aici s-a constatat că, dacă totalitatea serviciilor, inclusiv cele rezultate din activitatea profesiilor liberale, reprezintă, atenție, 75% din PIB-ul european, comerțul intra-țări în interiorul Uniunii Europene reprezintă doar 25%. Deci, au 75% din PIB, dar ponderea în trade-ul intra-comunitar a acestor servicii este de doar 25%. Concluzia a fost că principala problemă este o mobilitate redusă între țări a specialiștilor liberali și soluțiile aici sunt cele care țin de recunoașterea mai flexibilă a diplomelor și calificărilor profesionale și de o mai mare utilizare a cardului european, care permite această prestare de servicii dintr-o țară în alta. Bineînțeles, că totul se leagă și de existența unor resurse care să permită profesiilor liberale să se dezvolte dincolo de propriile frontiere.

Și aici este a treia chestiune legată de accesul la finanțare. Și în acest sens, Comisia Europeană a evocat un program care se numește „Competitivitate și întreprinderi mici și mijlocii” și care are un buget, am înțeles, de circa 1,4 miliarde de Euro pentru perioada 2014-2020. Comisia își propune să asiste profesiile liberale pentru o mai bună cunoaștere și înțelegere a mecanismelor de accesare a acestui program.

În final, vreau să subliniez faptul că s-a pus și problema tipului de operator economic care este reprezentat de specialiștii liberali, pentru că ei sunt un operator economic atipic, în sensul că se acceptă ideea că nu maximizarea profitului este esența activității profesiilor liberale, ci prestarea unor servicii de calitate, uneori chiar și în detrimentul maximizării acestui profit. Deci, ei nu acționează neapărat pe regula de bază a capitalismului, așa cum îl cunoaștem noi cu profitul în centru. Și de ce asta? Pentru că ei servesc – e o realitate și acesta e specificul! – interesul public.

Nu vreau să dezvolt, dar revenind la antreprenor și vocația antreprenorială a membrilor profesiilor liberale, este evident că ne întoarcem în România și dacă României îi merge bine pesemne că și profesiilor liberale le va merge mai bine și pentru a afla o opinie despre cum merge România și, mai ales, cum va merge România, l-am invitat pe colegul și amicul meu, domnul Vasile Iuga, până de curând Senior Partner la PricewaterhouseCoopers, acum consultant principal al firmei PricewaterhouseCoopers, și care a fost foarte aproape și implicat direct în proiectul „România competitivă” lansat de Președinția României.

Domnule Iuga, vă rog, aveți cuvântul.

VASILE IUGA, Senior Adviser PriceWaterhouseCoopers

Bună ziua, doamnelor și domnilor!

Mulțumesc UPLR pentru invitație și pentru oportunitatea de a împărtăși câteva gânduri legate de ce ar trebui să facă România pentru o creștere economică sustenabilă, deci pentru a fi competitivă. Considerațiile sunt făcute în nume personal, în numele unei persoane care este mândră că face parte din profesiile liberale și care își dorește ca profesiile liberale să joace un rol mult mai mare în societatea românească în ansamblul ei, pentru că într-o lume care se îndreaptă din ce în ce mai mult spre economie bazată pe servicii avem exemple de țări care au avut mare succes prin cadrul legislativ competitiv, prin sistem de educație performant și prin profesii liberale puternice. De aceea, mi-aș dori, cu titlu personal, ca profesiile liberale să joace un rol mult mai important atât în economie, cât și în societatea românească în ansamblu.

Un picuț de punere în context. Se prefigurează că în acest an, România va avea cea mai mare creștere economică din Uniunea Europeană. Aceasta este o veste foarte bună. România a avut o performanță economică, dacă ar fi să o măsurăm prin creșterea PIB-ului, bună și până în 2008. A avut o perioadă de cădere în perioada crizei și și-a reluat creșterea economică inițial mai timid și mai susținut ceva mai recent. Raportând România la creșterea economică din economiile emergente din Sud-Estul și Centrul Europei, din nou, performanța României este una remarcabilă. România are nevoie de creștere economică pentru a accelera convergența cu media Uniunii Europene și pentru a reduce decalajul de dezvoltare față de țările din Uniunea Europeană. Aceasta este o veste bună.

Pe ce bază s-a obținut creșterea economică puternică pe care o vedem în ultimii doi ani? Păi, au jucat un rol foarte important relaxările fiscale, reducerea TVA-ului, majorările de salarii și creșterea numărului de salariați. Ce putem remarca pe grafic este faptul că creșterea cea mai mare a câștigului salarial net a avut loc în sectorul bugetar, în sectorul public. Creșterea salarială în sectorul privat a fost semnificativ mai mică.

Ce a alimentat creșterea economică, de poate 5%, în anul acesta? A alimentat-o, în primul rând, consumul, cererea internă. Creșterea consumului este un lucru bun, dar,

dacă nu e susținută în paralel de creșterea investițiilor, generează dezechilibre macroeconomice care, mai devreme sau mai târziu, trebuie corectate și la corectarea cărora se pierd toate câștigurile obținute prin creșterea PIB-ului pe baza unor măsuri fiscale, monetare și salariale. Constatăm că soldul balanței comerciale și al contului curent se deteriorează și constatăm că cresc deficitele. Deci, se deteriorează indicatorii macroeconomici. Sigur, dacă ne uităm la România, România încă are un nivel al datoriei care este sustenabil, dar mergem și de data aceasta împotriva curentului. Într-un număr mare de țări din regiunea noastră are loc consolidare fiscală, are loc un proces de reducere de deficite. România și-l majorează cu riscul de a genera acțiuni și măsuri din partea Uniunii Europene. Deci, macroeconomic stăm încă bine, creșterea economică este bazată și este alimentată în primul rând de consum, ceea ce poate crea vulnerabilități prin deteriorarea indicatorilor macroeconomici.

Dacă vreți, acesta este un picior, o parte a înregistrării contabile. Cealaltă parte, celălalt pilon la care ar trebui să ne uităm este cum stă România din perspectiva competitivității. Și-avem pe ecran clasamentul țărilor pe baza indicelui competitivității globale făcut de World Economic Forum în 2016-2017 cu date din 2015. Acest indice, acest clasament are cam 120 de indicatori reprezentați în vreo 12 mari capitole. Indicele a analizat în 2016-2017 138 de țări. Care este economia cea mai competitivă din lume? Elveția. Statele Unite sunt pe locul 3, din motive de spațiu nu le-am prezentat. Germania este pe locul 5. Estonia este pe locul 30. Cehia este pe locul 31. Polonia este pe 36. Rusia este pe 43. Bulgaria este pe locul 50. Și ne apropiem de România, care este pe locul 62.

Ce țări sunt înaintea României în indexul competitivității globale? Vietnam pe locul 60, Columbia pe 61, România, cum spuneam, pe 62, Iordania pe 63. Suntem mândri că suntem români, dar probabil că pentru o parte dintre noi compania în care ne situăm reprezintă o dezamăgire, pentru că cred că foarte mulți dintre noi avem percepția că suntem mai competitivi decât Vietnamul, mai competitivi decât Columbia și mult mai competitivi decât Iordania. Dacă vreți o mică consolare, Ungaria este pe locul 69. Poziția 62 este o medie, o medie a celor 120 și ceva de indicatori. Scorul României – și acea medie este un scor – în ultimii 4-5 ani a fost 4,1, 4,1, 4,3, 4,3 și 4,3. Ce constatăm? Constatăm, spre exemplu, că în ultimii trei ani scorul României nu s-a îmbunătățit. A fost de 4,3. Cu toate acestea, România a fost pe locul 59, apoi pe locul 53, după care în prezent este pe locul 62. Asta arată că alții s-au mișcat în timp ce noi

am stat pe loc. Și din această perspectivă, știți, acest indice, acest clasament, are o doză de relativitate, poate plus-minus trei poziții le putem băga în marja de eroare. Dar există și alte clasamente, cum ar fi indexul global al competitivității făcut de Institutul IMD de la Lausanne, care pe un eșantion de 62 de țări, ne situează pe locul 51, în scădere față de locul 48 cu un an în urmă. Comisia Europeană, la rândul ei, spune că nu s-au întâmplat mari lucruri în economia românească. Deci, stagnăm, ca să nu zic că bălțim, în timp ce alții se mișcă.

Să ne uităm puțin mai în detaliu la câteva dintre criteriile și să vedem pe ce poziții ne aflăm pe criteriile individuale. Stabilitatea macroeconomică, poziția 28 – ne place sau nu, pentru că văd că, complet nemeritat, dintr-o parte a societății sau diverse medii se produc atacuri la adresa Băncii Naționale, acesta este meritul Băncii Naționale. Deci, stabilitate macroeconomică, și România a fost mereu bună la stabilitate macroeconomică. Provocarea pentru România a fost să transforme stabilitatea macroeconomică în dezvoltare. Mărimea pieței e dată de la Dumnezeu. Bariere tarifare și netarifare, suntem pe poziții bune. Asta arată că suntem o economie deschisă. Și, în sfârșit, stăm bine la infrastructura de comunicații și la accesul la internet. Deci, astea sunt, dacă vreți, indicii, criteriile din indici, la care stăm bine. La ce stăm prost? Și am limitat selecția indicilor la care stăm prost la patru ca să fie, dacă vreți, același număr ca și indicii buni, ca să nu fiu prea pesimist, ca să nu induc o notă prea pesimistă în prezentare. Stăm prost la reglementare și la educație. La reglementare, poziția 122 din 138 de țări. Atenție, în index nu sunt numai țări europene. Vorbim de 138, avem Africa din plin, Asia din plin, America de Sud. La educație. Stăm prost la drumuri, locul 128 din 138 de țări. Și extrem de prost la dezvoltarea, reținerea și atragerea talentelor, 133 din 138. Sigur că, în economia din ziua de azi, capitalul financiar nu este o mare problemă. Capitalul financiar este limitat doar de cantitatea de cerneală și de hârtie pentru tipărirea banilor. Dar, inteligența și talentele sunt mult mai importante decât capitalul financiar. Și atunci, dacă nu dezvoltăm, nu le reținem și atragem talentele, riscăm să nu recuperăm decalajul de dezvoltare. Ce constatăm? Constatăm că media nu ne satisface. 62 din 138 este un scor prost. Mai constatăm, după părerea mea, că o parte dintre indicatorii care ne sunt favorabili se pot deteriora repede: stabilitatea macro-economică. În același timp, pentru a rezolva o parte și a îmbunătăți o parte dintre indicatorii la care stăm prost, trebuie să muncim mult și din greu, pentru că, în timp ce reglementarea poate fi mai

ușor rezolvată, deși cadrul legal este incomplet, incoerent și este un factor în dezvoltarea României, educația, drumurile și infrastructura rutieră sunt probleme care se rezolvă numai pe termen lung. Îmbunătățești azi școala și vezi efectul peste 10 ani. Ți trebuie 5-7 ani ca să faci infrastructura. Deci, și media care ne pune pe locul 62 este o medie care ascunde vulnerabilități puternice, potențial.

Și atunci, care ar putea fi o soluție? O soluție ar putea fi, o parte a soluției ar putea fi, proiectul „România competitivă”. Proiectul „România competitivă” a fost o inițiativă a Guvernului derulată sub înaltul patronaj al Președinției României cu participare foarte semnificativă în echipa de proiect din partea Băncii Naționale a României și a Academiei Române. Proiectul a fost declanșat acum nouă luni, iar în ultimele șase luni s-a lucrat extrem de intens pe acest proiect.

Ce își propune proiectul? Proiectul își propune să identifice măsurile care ar trebui aplicate pentru ca România să aibă o creștere sustenabilă a PIB-ului de 5% pe an pentru următorii 5-7 ani. Unde ne-ar duce o creștere sustenabilă a PIB-ului de 5% pe an presupunând că economia Uniunii Europene ar crește cu probabil 1,5% pe an în medie? Deci, dacă vrei, o diferență favorabilă României de 3,5% pe an la PIB ne-ar duce la un PIB pe cap de locuitor de aproximativ 75% din media Uniunii Europene de la 57% cât e în prezent, sigur, ajustat cu puterea de cumpărare. Există foarte mulți indicatori de măsurare a dezvoltării. Unul este indexul global al dezvoltării umane, care este calculat de Organizația Națiunilor Unite. La cealaltă extremă, Bhutanul, mica țară din Asia, are, dacă îmi permiteți, un indice al fericirii globale în care Bhutanul este pe primul loc. Noi am considerat că PIB-ul pe cap de locuitor, chiar dacă nu este o măsură completă, are o anumită relevanță pentru că dacă crește PIB-ul, vor crește și veniturile, vor crește și salariile, va fi consum, vor fi investiții, reținem și talentele, o să avem sănătate mai bună, educație mai bună, servicii sociale mai bune. Deci, dacă vrei, a fost un efort de a limita indicatorul și a fost ales PIB-ul pe cap de locuitor. Am zis sustenabil. Așa cum spuneam, PIB-ul poate crește și dopat, dar mai devreme sau mai târziu, Agenția Mondială Anti-Dopping te prinde, adică piețele te prind, trebuie să îți rezolvi, să-ți corectezi dezechilibrele macroeconomice și, când ai făcut corecțiile, ai pierdut tot câștigul din perioada de creștere nesănătoasă a PIB-ului.

Ați văzut că, până în 2008, PIB-ul creștea cam cu 7% pe an. Și atunci a fost un picuț de forțare a PIB-ului. Potențialul era cam de 5%. Acum, estimăm că PIB-ul potențial,

deci unul care ar genera creștere sănătoasă, fără dezechilibre, este în zona la 3% pe an. Ca să ajungi la 5%, v-am spus, ori faci reforme structurale, ori mergi pe măsuri de stimulare a PIB-ului care se întorc împotriva ta mai târziu. De ce PIB-ul sustenabil a scăzut față de perioada de până în 2008? Păi, să ne gândim la cei trei factori ai PIB-ului: capital, forță de muncă, și productivitatea totală a factorilor. Înainte de 2008, investițiile străine directe erau de 7,5 miliarde de Euro pe an. Acum au scăzut spre 2,5-3 miliarde de Euro pe an. Remiterile românilor – cam cea mai mare parte, sigur, sunt dirijate spre consum – au scăzut și ele semnificativ. Mutându-ne la forța de muncă, în perioada 2004-2008 intrau în câmpul muncii la împlinirea vârstei de 18 ani 365.000 de tineri în fiecare an. Datorită prăbușirii natalității acum doar 250.000. Deci, au scăzut și capitalurile pentru că reducerea investițiilor străine nu a fost compensată de o absorbție mai bună a fondurilor europene, scade forța de muncă prin reducerea natalității și prin migrație. Și, în sfârșit, dacă am măsura productivitatea, dacă ne uităm la productivitate, productivitatea este influențată de gradul de înzestrare tehnologică, dar este influențată și de calitatea forței de muncă. Și calitatea forței de muncă este măsurată și în educație. În testele PISA, eșantion de 65 de țări, România este de la locul 50 în jos. Testele PISA confirmă ceea ce spune și World Economic Forum în privința calității sistemului de educație. Deci, factorii care duc la creșterea PIB-ului s-au deteriorat. Și-atunci ar trebui întreprinse măsuri pentru o mai bună valorificare a factorilor PIB-ului potențial, respectiv capital, forță de muncă și productivitate.

Ce caracterizează acest proiect? În primul rând, îl caracterizează pragmatismul. Nu și-a propus să fie o strategie atotcuprinzătoare. El nu este proiectul de țară. România are o inflație de strategii. Dacă – că ne-am uitat, nouă luni de muncă pe proiect – am analiza toate strategiile pe care România le are acum în vigoare, v-aș spune că implementarea lor ar avea nevoie de 3 PIB-uri, adică de 9 bugete, 450 de miliarde de Euro. Noi avem, aș spune așa, o lipsă a culturii răspunderii și când ai resurse limitate trebuie să prioritizezi. Fiindcă noi nu vrem să supărăm pe nimeni, acceptăm toate solicitările tuturor, e ca un copac al dorințelor în care tot îți pui dorințe până când copacul se prăbușește și spunem că asta e, nu se poate face nimic.

Deci, primul efort pe care l-am făcut a fost să identificăm care ar fi măsurile care ar conduce la creșterea PIB-ului potențial. Și asta a însemnat un efort de priorizare. În al doilea rând, toate măsurile sunt bugetate și au responsabilități atașate. Și, în sfârșit, într-o Românie, într-o țară care este, cum spunea bunul meu prieten, Emilian Radu,

chiar în urmă cu 15 ani, cea mai mare nenorocire a acestei țări este războiul româno-român, într-o societate care este profund divizată și profund polarizată, am încercat să identificăm, cu echipa de proiect, acele măsuri care nu au coloratură ideologică, care au neutralitate ideologică, și, deci, sunt capabile eventual să genereze consens. Am elaborat proiectul inițial, care proiect inițial a fost supus unui proces de consultare. Procesul de consultare s-a desfășurat în perioada 5 iulie și sfârșit de septembrie, ceea ce mi-a distrus vacanța de vară, dar familia a înțeles și a acceptat acest lucru. Au fost 16 întâlniri pe 16 domenii la care au participat peste 560 de persoane, reprezentând și Guvern, și partide politice, și patronate, și sindicate, și societate civilă, și asociații profesionale, și experți independenți, și mediu academic și universitar, și au avut loc 700 de intervenții și propuneri și comentarii și critici. Propunerile care au fost făcute pe parcursul consultărilor au fost luate în considerare în măsura în care satisfăceau cele trei criterii fundamentale, treceau prin cele trei filtre fundamentale pe care vi le-am menționat deja: să ducă la creșterea PIB-ului, să aibă un impact bugetar cuantificabil și redus, în general, și să aibă neutralitate ideologică. La atâtea întâlniri de consultare cu atâția participanți credem că proiectul a căpătat o anumită reprezentativitate.

În ce s-a finalizat proiectul? Proiectul urmează să fie finalizat în zilele următoare, de fapt este finalizat, urmează editarea. S-au ales 16 domenii și în cele 16 domenii există 44 de obiective, care sunt declinate la rândul lor în 127 de măsuri care, repet, descriu speța, deci problema, încearcă să identifice soluția, au buget, au termen și au responsabilități, au responsabili pentru implementare. Cred că o să accelerez. Cele 16 domenii sunt următoarele. Pe factorul forță de muncă sau resursă umană avem educație, sănătate, natalitate și mobilitate. Vă dau un exemplu. Mobilitate înseamnă și mobilitate internă, măsuri pentru stimularea mobilității interne, dar și atragerea, revenirea acasă a unei părți din diaspora română prin măsuri specifice, precum și măsuri de facilitare a angajării în România a unor cetățeni din terțe state în domenii în care România are nevoie. Și numai la mobilitate internă fac un scurt comentariu. Alaltăieri am fost la Cluj. În Transilvania, șomajul este negativ. Acolo avem economie care duduie, dar nu avem demografie. În Moldova noastră, avem demografie bună, dar încă economia nu este la nivelul Transilvaniei. Și atunci, ar trebui combinat economia cu demografia. Ce măsuri? Infrastructură prin care investițiile să ajungă și în Moldova noastră sau mobilitate internă a forței de muncă. În ceea ce privește

capitalul. Proiectul își propune să crească componenta de capital a factorului din PIB prin îmbunătățirea activității bursei de valori, atragerea de fonduri europene, capital românesc și investiții străine directe. Și, în sfârșit, al treilea pilon al PIB-ului, cel de productivitate, include obiective și măsuri referitoare la cercetare-dezvoltare-inovare, la sectoarele creative, la IT, IT-ul în acest moment este de 2,5% din PIB, 80.000 de oameni, cu posibilitatea de a crește până la 5% din PIB în 2022, dar și cu probleme mari, pentru că IT-ul este o insulă izolată care lucrează mai mult pentru străinătate în timp ce penetrarea IT-ului în economia românească și în administrația românească încă este la cote mici. Am spus industriile creative. Este, de asemenea, identificat turismul. Și apoi, sunt un număr de facilitatori care sunt: debirocratizare, cadastru, eficiență energetică și infrastructură. Aș putea vorbi, probabil, vreo 6 ore despre fiecare dintre ele în total, dar cred că nu este locul și timpul.

Bugetul. Ne putem permite un asemenea program? Bugetul estimat este de 18 miliarde de Euro pe 5 ani. Adică, ar fi poate 10% din media PIB-ului pe perioada până în 2022 dintr-un PIB anual. Cu alte cuvinte, împărțit la 5 ani, ar fi în jur de 1,8-2% dintr-un PIB anual. Pare o sumă mare. Însă, vestea bună este că 12 miliarde din cele 18 sunt deja identificate în bugetele ministerelor și ceea ce ar fi nevoie ar fi un efort de repriorizare pe măsurile care sunt cuprinse în proiect. Ce facem cu diferența de 6 miliarde care nu sunt acoperite în prezent de buget? Ele pot fi acoperite ușor de creșterea economică, dacă PIB-ul ar crește, dacă îmi permiteți, în cei 5 ani cu 40 de miliarde în total, presupunând că veniturile la buget ar fi cam o treime din PIB, s-ar genera 12-13 miliarde, adică de două ori mai mult decât este necesarul de finanțare suplimentară. Deci, nu este un efort mare pentru un proiect de o asemenea anvergură și proiectul aduce beneficii evidente. Proiectul, dacă îmi permiteți, își propune să genereze creștere economică sustenabilă, cu alte cuvinte să mărească plăcinta. Proiectul nu spune cum să se împartă plăcinta, acesta este apanajul politicianilor. Dar toată lumea este mai bucuroasă atunci când plăcinta este mai mare. Și asta este vestea bună, el mărește plăcinta. Întrebarea mea este dacă e posibil consensul, dacă e posibil consensul societal pe un asemenea proiect. În mod normal ar trebui să fie posibil consensul societal, pentru că România a avut destul de multe experimente care au eșuat și probabil că România ar trebui să se pregătească pentru vremurile care vin.

Domnul Costache spunea că urmează o criză. Da, criza urmează sigur. Problema este că nu știm dacă vine la anul sau dacă vine în 2018. Dacă ne prinde dezechilbrați

economic, vom avea din nou mari probleme. În același timp, gradul, spre exemplu, de înzestrare cu infrastructură al României, mai ales de transport rutier și poate de cale ferată, este o vulnerabilitate și-un factor de blocaj în dezvoltarea țării. Într-un fel, România pare fracturată la interior și izolată la exterior, pentru că avem 8 poli de dezvoltare, de creștere economică, între care Bucureștiul cu regiunea înconjurătoare, cel mai puternic. Bucureștiul contribuie, dacă îmi permiteți, la 50% din PIB-ul României, dar alți poli de dezvoltare sunt Clujul, Constanța, Iașiul, Galațiul, Brașovul. Poli de dezvoltare sunt prost conectați la interior. Iar la exterior suntem destul de izolați. Exporturile României, în proporție de 70%, merg înspre Uniunea Europeană. Dacă Uniunea Europeană intră din nou în criză, exporturile noastre vor fi impactate și vedem că alte țări au profitat mult mai bine de perioadele, de ultimii 25 de ani, pentru a genera consens pe teme mari, urmând ca disputa politică să se poarte doar în anumite zone. Un exemplu foarte bun este Ungaria. Ungaria a beneficiat masiv de fonduri europene pentru dezvoltarea tuturor infrastructurilor. Infrastructura de transport rutier – densitatea drumurilor din Ungaria este cu 50% mai mare decât media Uniunii Europene – infrastructura energetică de gaze – Ungaria nu produce gaze, consumă 11 miliarde de metri cubi de gaze pe an, dar are interconectori cu 7 țări cu capacitate de 27 de miliarde de metri cubi de gaze pe an. România, sigur, că este independentă practic pe energetic și din perspectiva importurilor de gaze, dar România are interconectori la un consum de 14 miliarde de metri cubi doar cu Ucraina. Nimic cu Occidentul care să confere securitate energetică. Deci, există exemple de țări care, pe teme mari, au generat consens și care beneficiază de efectele consensului. Deci, din această perspectivă, credem... Atenție! Echipa care credem că am fost extrem de atentă să fie complet neutră din punct de vedere politic pentru că aici vorbim și de Banca Națională și de Academia Română (Procesul de consultare s-a desfășurat chiar la sediul Academiei pentru ca nu numai fondul conversației să fie unul neutru politic, dar și percepția, care e legată eventual de locul unde se desfășoară, să fie una a neutralității.) Deci, echipa a lucrat cu grijă evitând orice coloratură sau conotație politică, însă probabil că este o temă care merită asumată de societatea românească și de clasa politică pentru dezvoltarea sustenabilă a României, care ar genera îmbunătățirea tuturor indicatorilor economici și sociali ai țării.

Vă mulțumesc și vă cer scuze pentru faptul că probabil am depășit timpul alocat. Mulțumesc!

Moderator:

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Da, îi mulțumesc și eu domnului Vasile Iuga! Trebuie să recunosc că este foarte interesant și mi-aș fi dorit și peșemne că o să insist să avem ocazia să dezvoltăm puțin acest subiect. Suntem cu multe chestii în criză, suntem și în criză de timp, asta este vestea. Și de aceea, o să rog vorbitorii care urmează să încerce să se limiteze undeva la un 15 minute maxim. Și, de aceea, îl rog pe domnul Florin Jianu, Președintele Consiliului Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România, să ia cuvântul.

FLORIN JIANU, Președintele Consiliului Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România

Bună ziua, domnule președinte! Mulțumesc, în primul rând, pentru invitație! Salut și oaspeții și invitații dumneavoastră!

Îl văd în sală și pe fostul meu coleg, domnul Manolescu, pe care îl salut.

Vedeți, dezavantajul de a vorbi al doilea e că ți se cere să te limitezi. Eu mă pregătisem să vă spun bună dimineața, dar vă spun bună ziua în acest moment. Există și un avantaj în a nu vorbi primul în panelul tău, acela că poți să te inspire de la cei care au vorbit înainte. Eu mi-am notat câteva lucruri pe care vreau să le dezbat alături de dumneavoastră.

În primul rând, opinia mea este că nu avem o inflație de strategii, ci aceea că nu am văzut până acum nicio strategie care să se implementeze singură. E aceea că există o ruptură de la o administrație la alta, de la un leadership la altul, în a implementa. Există un orgoliu tipic românesc – mă rog, îl interpretăm în sensul orgoliului, el are însă și alte conotații – în aceea de a nu te inspira de la ceea ce s-a făcut înainte ta, vii tu și aduci un alt suflu atunci când de altfel problemele sunt aceleași. Societatea rămâne cu aceleași probleme. Lipsa implementării rămâne de fapt problema de bază. Și a doua este că strategiile nu sunt construite antreprenorial. Măsurile care sunt puse acolo și în această strategie de competitivitate, dar și în alte tipuri de strategii, sunt măsuri care întotdeauna au un impact bugetar. Fiecare spune: „Am nevoie de bani ca să fac X!”. Sunt foarte puține măsuri care aduc bani, foarte puține măsuri care nu au un impact bugetar, foarte puține măsuri care numai prin schimbarea paradigmei pot

genera valoare adăugată. Și ca să nu mă limitez în a menține la nivel teoretic lucrurile, pentru că este lucrul pe care nu-l suport niciodată - și asta e iarăși o problemă pe care o constat în societatea românească, lipsa soluțiilor concrete. Eu cred că ne învârtim foarte mult în constatări. Toată lumea constată, observăm, vedem, plasăm, observăm indicii și unde suntem situați, însă nu se întâmplă nimic în a crește, nimeni nu are o viziune, nu propunem lucruri concrete.

Acum, plecând de la cele trei lucruri pe care le-a prezentat domnul președinte Radu. În primul rând, dânsul a menționat legat de antreprenoriat, educația antreprenorială. Să știți că în acest document pe care noi l-am intitulat generic „Programul de guvernare al mediului de afaceri” – l-am intitulat așa numai pentru a atrage atenția și a-l livra partidelor politice pentru că de prea mult timp, de 25 de ani, asistăm, mediul de afaceri asistă la programele de guvernare ale partidelor politice. Vin politicienii și ne spun ce anume avem noi nevoie. Cred că nimeni în 25 de ani nu a spus: „Domnule, stați puțin că problemele sunt astea, vă spunem noi ce anume avem nevoie și vă rugăm să le implementați.” Revenind la chestiunile concrete. Educația antreprenorială e unul dintre punctele cuprinse de noi aici. În opinia mea, cred că ar trebui să fim mult, mult mai ofensivi în ceea ce înseamnă educația antreprenorială, să nu ne limităm în a pune niște module ici-colea în ceea ce înseamnă educația antreprenorială. Propunerea noastră concretă e aceea de a institui licee de antreprenoriat prin redefinirea liceelor economice. Ideea aceasta a venit uitându-ne la ce a făcut profesorul Grigore Moisil în anii 1970 cu liceele de informatică. De aceea, IT-ul are procentul pe care îl are în PIB, România e una dintre țările foarte puternice în ceea ce înseamnă educația IT, creativitatea românească e foarte puternică, pentru că de 40 de ani avem generații întregi de oameni care merg în liceele de informatică și în facultăți mai departe. Eu cred că România ar putea să fie extrem de puternică și ofensivă în a avea licee de antreprenoriat neînsemnând faptul că oamenii care termină acolo devin antreprenori. Nu, ei merg în profesii liberale, așa cum sunteți dumneavoastră, și atunci cu siguranță sunt antreprenori. S-ar putea să se angajeze foarte mulți dintre ei la stat, foarte bine, dar au o componentă antreprenorială extrem de importantă, de care țara are nevoie. Deci cred că am schimba paradigma și acest lucru nu are nici un impact bugetar. În ceea ce înseamnă accesul la piețe, a doua problemă semnalată, respectiv mobilitatea. Aici am identificat o serie de soluții pe care noi le-am pus în acest program plecând de la faptul că nu e posibil ca autoritățile

statului sau demnitarilor statului, prim-ministrul, miniștrii, să meargă în misiuni economice fără nici un fel de delegație de oameni de afaceri. Așa ceva pentru mine este inacceptabil, să vezi cum prim-ministrul merge într-o misiune economică și nu are nici un om de afaceri lângă el, are miniștrii lui. Ce misiuni de afaceri sunt astea și ce delegații? ce reprezentăm noi acolo? Deci, cred că prin lege ar trebui să impunem ca orice demnitar al statului român să facă public calendarul pe care îl are, al deplasărilor misiunilor economice, și pe baza unor aplicații transparente, pentru că asta e una dintre problemele pe care foarte mulți din mediul public o ridică: „Dar ce facem că diverse instituții ale statului ne vor lua la întrebări de ce am luat un om de afaceri și n-am luat pe altul ș.a.m.d.” Cred că prin aplicații transparente online putem rezolva foarte simplu această situație. Cum, de altfel, cred că trebuie să modernizăm ceea ce înseamnă participarea României la misiunile economice, târgurile internaționale. Ați văzut problemele pe care le-am întâmpinat chiar zilele trecute cu privire la prezența României la un târg foarte important. Cred că, și propunerea noastră este aceea de a avea un stand național care să fie prezent la importantele târguri și mici întreprinzători, care altfel n-ar putea și nu și-ar permite să meargă ei să cumpere, să achiziționeze un stand, să și-l amenajeze ș.a.m.d., pur și simplu să participe în delegația României. Acestea sunt două soluții pentru ceea ce înseamnă internaționalizarea și susținerea acesteia. Referitor la al treilea punct, accesul la finanțare, în opinia noastră, este imperios necesară și cred că primul lucru pe care trebuie să-l facă viitorul guvern este de a institui o bancă de dezvoltare, o bancă pentru întreprinderile mici și mijlocii, pentru că coroborat cu ceea ce înseamnă necesitatea implementării fondurilor europene, o bancă de dezvoltare susține de fapt întreprinderile mici și mijlocii, profesiile liberale și acea zonă nebankabilă sau greu bancabilă a societății antreprenoriale românești. Viziunea programului de guvernare al mediului de afaceri pleacă de la o necesitate, aceea că, în opinia noastră, nu se poate ca întreprinderile mici și mijlocii care reprezintă 99,7% din economia românească și la nivel european și global e similar. Nu se poate să nu ai un minister al IMM-urilor, nu se poate să nu ai o structură. În acest moment, nici măcar nu există în denumire structura întreprinderilor mici și mijlocii. Este un departament undeva în Ministerul Economiei.

Sigur, există două curente de gândire. L-am văzut pe Prim-ministrul Cioloș care spune că ministerele ar trebui să fie organizate ca niște clustere. Eu, ca om care am fost

acolo, și vă spun din practică, nu poți. Un ministru are tot 24 de ore la dispoziție. Problemele diverselor domenii sunt atât de mari, încât cu siguranță vei neglija un domeniu. Și pe care îl neglijezi? Pe cel mai mic, mai lipsit de voce, pe cel care oricum e prea ocupat ca să iasă în stradă sau să manifesteze într-un fel sau altul. În egală măsură, în afară de indexul global prezentat anterior mai există și alți doi indecși pe care noi i-am identificat, Doing Business, spre exemplu, în care România este pe 36 în acest an, dacă nu mă înșel și Global Entrepreneurship Index. Cred că rezolvarea acestor probleme sau într-o viziune clară ar fi aceea de a lua toți acei indicatori care compun acești indecși și pe fiecare în parte să încercăm să îl îmbunătățim. V-aș da exemplul a ceea ce înseamnă autorizațiile de construcții în România, care durează în medie 180 de zile. Deci, nu e îndeajuns să constatăm lucrurile și să le vedem și să comparăm anii și să vedem că într-un an am urcat un loc, în alt an au schimbat ei măsurătoarea și am mai urcat niște locuri sau am mai coborât ș.a.m.d. Cred că trebuie fiecare indicator luat în parte și să vedem ce facem cu el și cum îl îmbunătățim. Și atunci, în viziunea noastră, România poate să își propună să intre în primele 20 de țări la nivel global în ceea ce privește acești doi indecși. Sigur că mai există și alte tipuri de provocări așa cum le vedem în aceste zile, aceea a antagonizării în ceea ce privește investitorii autohtoni față de investitorii străini sau multinaționale. Discuția e ca povestea cu rabinul. Toată lumea are dreptate. Cred că aici ar trebui să avem și instrumente adecvate pentru întreprinzătorii autohtoni, să îmbunătățim relația statului cu aceștia și, pentru că timpul alocat probabil că va expira curând, o să vă mai spun două lucruri, două propuneri de legi pe care noi le-am cuprins în acest material. Propunerile de legi, foarte simple, legi cu un articol unic. În primul rând e o lege a debirocratizării și această lege spune că statul nu trebuie să ceară un document pe care deja îl deține. Există acel formular, ca să vă dau un exemplu, acel formular 088 inițiat de ANAF, care îți cere un certificat de datorii care e emis tot de ANAF. Sau alte lucruri care deja ating absurdul în economie. Și atunci, cred că dacă există o lege în acest sens putem să stopăm acest lucru de la bază. Am văzut că un partid politic a depus acea lege care a trecut, legea celor 100 de taxe, foarte bună, dar e un pas. Adică faptul că încă îmi ceri un certificat pentru mine e o povară. Că nu mă costă, da, e în regulă, am făcut un pas înainte. Dar faptul că încă mă duc și un om stă la coadă acolo și știți foarte bine ce înseamnă acest lucru. Contabilii, oamenii care lucrează în această zonă, știți că în IMM-uri avem un om angajat numai asta să facă, să stea la cozi, să scoată certificate, ș.a.m.d. Deci, cred că trebuie să tăiem cu totul acest lucru.

Și o altă lege, pe care noi am intitulat-o legea prevenției prin care spunem că statul nu poate să ia măsuri punitive asupra întreprinzătorilor fără să demonstreze o acțiune de prevenție pentru că toate autoritățile statului se transformă din ceea ce înseamnă acele două componente: prevenție și control. Folosesc numai controlul, există numai amenzi în opinia lor, există numai întreprinzătorii care cu toții fac parte dintr-o categorie generică pe care nu vreau să o denumesc aici. Și atunci, cred că trebuie ca prin lege statul, ANAF-ul și toate celelalte organisme ale statului să demonstreze și zona de prevenție, să se normalizeze această relație, așa cum există și în Vestul Europei, și întreprinzătorii dau foarte multe exemple în care statul vine, îți dă o perioadă de timp să te pui în regulă cu tot ceea ce înseamnă după care vine și dacă nu te-ai pus în regulă urmează acele etape de amendă, închidere ș.a.m.d. Nu se poate să faci acest lucru încă din start pentru că, așa cum spun eu plastic de fiecare dată, un întreprinzător, dacă ar ști toată legislația în ceea ce privește administrarea unei afaceri, ar fi doctor în drept nu întreprinzător care ar produce covrigi, piese ș.a.m.d.

Acest program de guvernare noi l-am trimis tuturor actorilor politici. Ieri le-am trimis și o scrisoare și o să ieșim în conferință de presă să vedem ce măsuri au fost cuprinse. Avem peste o sută de măsuri, toate măsuri practice, așa cum v-am dat exemplul anterior. Nicio măsură nu are impact bugetar, ci ele creează plus valoare acestei țări.

Încă o dată, felicitări pentru organizarea evenimentului, mulțumesc pentru invitație.

Moderator:

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Da, vă mulțumesc, domnule președinte!

Eu am reținut cel puțin două inițiative, debirocratizarea și prevenția, ca fiind efectiv interesante. Constat că e ceva cu cifra 100 că sunt tot 100 și ceva de măsuri dumneavoastră, 100 și ceva de măsuri domnul premier. 127 ne-a prezentat și colegul nostru, domnul Vasile Iuga. Dar pesemne că, undeva, corect e în jur de 100, pesemne că asta este ideea.

FLORIN JIANU, Președintele Consiliului Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România

Dacă facem 100 de ani de la Unire, avem 100 de măsuri.

Moderator:

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Corect, corect. Iar înainte de a-i da cuvântul următorului vorbitor, vreau totuși să constat și eu că în finalul finalului ideea de fericire, de happiness, care este ideea produsului intern al fericirii în Bhutan, până la urma așa în sinea noastră, dacă stăm să ne gândim bine, ideea de a fi bine, de a fi fericiți, de a zâmbi mult. În Bhutan cantitatea de zâmbet e unul din indicatori... Dar de zâmbet sincer, nu zâmbet forțat când intri într-un magazin. Deci, până la urmă, ideea este de a trăi fericiți. Și dacă nu întotdeauna ideea de a avea ne duce spre fericire, poate mai mult este ideea de a fi.

Îl rog în continuare pe domnul Robert-Aurelian Șova, domnul profesor universitar doctor Robert-Aurelian Șova, Președintele Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România, să ni se adreseze.

Prof.univ.dr. ROBERT-AURELIAN ȘOVA, Președintele Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România-CECCAR

Bună ziua, bine v-am găsit!

Am să vă vorbesc din perspectiva unui reprezentant al unei profesii liberale. Am urmărit cu atenție prezentările anterioare. Am înțeles că România este ca o companie care are o cifră de afaceri mare, dar e pe pierdere și pe deficit de cash flow. Am înțeles că reglementările sunt o mare problemă. Cred că refacerea reglementărilor nu costă mare lucru. Așa cum a zis și colegul Florin Jianu, niște măsuri foarte simple pot avea efecte pozitive majore în dezvoltarea economică și, bineînțeles, a profesiilor liberale. Am să vă vorbesc din două puncte de vedere despre antreprenoriatul în profesia contabilă.

Un prim punct de vedere este acela că expertul contabil, profesionistul contabil, trebuie să fie un antreprenor. Dacă nu este, trebuie să devină un antreprenor ca să poată rezista într-o piață din ce în ce mai competitivă, din ce în ce mai globală în aria profesiilor liberale și în care volatilitatea este un factor de risc. Spunea cineva, un coleg antevorbitor, că stăm prost la mobilitatea profesiilor liberale. Eu zic că acest aspect trebuie tratat cu foarte mare atenție. Măsurile și principiile pe care se guvernează Uniunea Europeană sunt bune, sunt corecte, dar ele nu trebuie aplicate otova. Adică sunt situații în care ele pot produce efecte pozitive, situații în care pot produce efecte

negative. De ce această mobilitate este mică? Pentru că există barierele naționale impuse de specificul fiecărei țări și de care trebuie să ținem cont. Eu unul personal nu m-aș simți confortabil și cred că nimeni, nici mediul de afaceri, nici autoritățile de reglementare, ca un profesionist contabil din țara X din Europa să vină să profeseze în România în condițiile în care el nu cunoaște limba română, nu cunoaște legislația din România. Cred că același lucru se poate aplica și în alte domenii. Deci, trebuie să fim foarte atenți din punctul acesta de vedere și trebuie să ne susținem cauza.

De asemenea, din perspectiva atitudinii antreprenoriale a profesiilor liberale, aici avem o mare problemă. Prima, sigur, vine de la reglementare. Reglementările încă nu sunt foarte clare. Reglementările încă nu stabilesc pentru toate profesiile atribuții clare, nu protejează toate profesiile de concurența neloială. Deci iată un lucru care poate fi foarte ușor îndreptat, foarte ușor. Din fericire, cel puțin în domeniul nostru economic, eu zic că avem un dialog constructiv cu toți colegii de la celelalte profesii și dorim să găsim și să propunem soluții astfel încât aceste reglementări să nu mai creeze distorsiuni.

Un alt aspect pe care vreau să-l evoc este educația. Din această perspectivă, este evident că bănuiesc că nicio profesie liberală din România nu s-a aplecat asupra acestui domeniu, al dezvoltării competențelor antreprenoriale. Și argumentul este unul simplu. Care este activul principal pe care ne bazăm noi? Este activ intangibil. Și aici vorbim de ce? De inteligența noastră, de baza noastră de cunoaștere și de reputație, care ține și de etică. Păi, cum putem să dezvoltăm acest activ? Prin educație, prin a înțelege că trebuie să investim în educație. Pe de o parte, cunoștințele profesionale care trebuie să fie la zi. Sigur, există domenii în care volatilitatea este mai mare decât în alte domenii. De asemenea, trebuie să luăm în calcul că aceste competențe profesionale nu ne sunt suficiente pentru a rezista pe piață. Trebuie să ne dezvoltăm acele competențe antreprenoriale care sunt competențe personale și competențe tehnice. Trebuie să fim și conștienți că trebuie să și știm să comunicăm. Trebuie să fim conștienți că trebuie să avem o gândire critică. Trebuie să fim conștienți că trebuie să lucrăm în echipă. Trebuie să fim conștienți că trebuie să cunoaștem un management financiar, un management de resurse umane, să cunoaștem aspecte de management strategic, să cunoaștem marketing. Aș vrea eu să întreb colegii și eu spun din punctul meu de vedere la ceea ce s-a întâmplat în profesia contabilă. Care este bagajul de cunoaștere al nostru în domeniul marketing-ului, când acum vedeți

foarte bine, trăim într-o economie competitivă? Vedeți foarte bine, nu se poate. Probabil dacă acum patru ani, cinci ani, și poate și mai încoace ca timp aș fi întrebat sau i-aș fi spus unui contabil că trebuie să învețe marketing, ar fi zis că sunt din altă lume sau s-ar fi interpretat ce interes e la mijloc că trebuie cineva să țină un curs. Nu, lumea evoluează și noi trebuie să fim conștienți că modelele de business s-au schimbat fundamental și că tehnologia ne-a schimbat modelul de business, inclusiv al nostru, al profesiilor liberale. Fără cunoașterea tehnologiei, în viitorul mai puțin apropiat, sau mai depărtat, nu vom mai exista pe piață. Din diverse motive. Tehnologia ajută la mobilitate, tehnologia te ajută la reducerea de costuri, tehnologia te ajută să-ți dezvolți aria și calitatea serviciilor pe care le poți presta, tehnologia te ajută să fii la zi cu tot ceea ce se întâmplă în profesia ta. Iată că sunt câteva aspecte pe care eu cred că toți, toate profesiile liberale, trebuie să le ia în calcul. Să investim în educația noastră, educația necesară ca să ne facă competitivi în noul context economic și în noua paradigmă de afaceri și în noul model de business existent.

Sigur, aș fi fost foarte interesat să ne spună colegul Vasile Luga în ce măsură strategia oferă oportunități profesiilor liberale. Pentru că, așa cum probabil și așa cum a și afirmat, reprezentăm o forță, suntem de fapt profesioniștii calificați care sprijinim mediul de afaceri și dezvoltarea economică a acestei țări.

Și, pe scurt, cea de-a doua perspectivă din care vroiam să abordez subiectul antreprenoriatul în profesia contabilă, constat faptul că profesia contabilă însăși, ea, s-a transformat. Contabilul, expertul contabil astăzi, devine din ce în ce mai mult un partener strategic al antreprenorului și nu o funcție suport așa cum era văzută până acum această profesie și cum era tratată. De ce? Pentru că acele activități tradiționale pe care le desfășuram ca profesie au început să fie automatizate din ce în ce mai mult grație dezvoltării tehnologice, iar noi ca profesie încercăm să dezvoltăm servicii care să aducă valoare adăugată mai mare antreprenorului, și anume acele servicii de reporting intern, acele servicii de, să spunem, consultanță legată de gestiunea financiară și economică a unui business, pentru că și noi înșine suntem un business.

Și, ca să închid, așa cum spunea colegul Florin Jianu, care între timp a plecat, sigur, motivat, pentru că mai avem cinci minute și trebuia să se termine panelul. Trebuie să avem în vedere că trebuie lucrat în echipă. Suntem colegi în profesii liberale. Așa cum un contabil se duce la medic când se simte rău, când se duce la un farmacist să-și

cumpere medicamente, cred că toți ceilalți trebuie să vă gândiți că este bine ca atunci când avem probleme legate de gestiunea financiar-contabilă a activității noastre, măcar să consultăm un profesionist, pentru că astăzi greșeala costă din ce în ce mai scump.

Vă mulțumesc și vă doresc mult succes!

Moderator:

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Da, vă mulțumim și noi, domnule președinte!

Nu pot să nu remarc vizavi de ideea acestei mobilități, eventual excesiv poate promovată de Comisia Europeană că s-a recunoscut totuși și chestiunea barierelor la intrare. De exemplu, legislația specifică, reglementările specifice fiecărei țări, evident, va fi foarte dificil pentru un liber-profesionist dintr-o altă țară să vină să și le însușească. Și mai evidentă este bariera la intrare datorată limbii, iar în România aceasta este o barieră substanțială, zicem noi. În ceea ce privește educația, ați insistat mult pe educație, dar, în contextul antreprenoriatului aveți mare dreptate. Dar, din păcate, educația este o valoare intangibilă care nu poate fi colateralizată într-o relație bancară astfel încât să se obțină un credit, o finanțare, pentru dezvoltare. Și acesta este și specificul pentru care vor trebui să se găsească, inclusiv cu ajutorul nostru, niște modalități creative care să dezvolte posibilitatea de accesare a finanțării în relațiile cu băncile pentru profesiile liberale.

Prof. univ. dr. ROBERT-AURELIAN ȘOVA, Președintele Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România

Dacă-mi permiteți! Că dacă tot ați ridicat mingea la fileu, domnule președinte, aș vrea să vă contrazic. Educația ne va ajuta ca atunci când ne ducem la bănci să știm să prezentăm un plan de afaceri coerent și un plan de afaceri care să fie viabil, pentru că nu trebuie să ne păcălim singuri. Foarte mulți zic: „Domnule, trebuie să fac asta! Hai să iasă bine planul de afaceri ca să-mi dea creditul!” Nu, ne păcălim singuri. Tocmai de asta eu zic că educația are un rol deosebit de important mai ales la noi, la profesiile liberale, pentru că noi nu suntem companii, probabil că mulți lucrăm pe cabinete proprii, deci nu avem angajați, dar trebuie să știm noi să folosim, în primul rând să știm noi ce ar trebui făcut, și atunci când intrăm în detalii să folosim colegii profesioniști

de la celelalte profesii. Bineînțeles că eu cred că sistemul bancar, aveam niște discuții zilele trecute, și ceea ce s-a spus din partea sectorului bancar a fost următoarea: „Există bani, nu există proiecte viabile!” Deci, trebuie să învățăm să facem proiecte viabile. Trebuie să vedem adevărul. Nu spune nimeni că băncile au o atitudine pozitivă, dar deja pe piață au apărut bănci foarte active în domeniul antreprenoriatului. Cred că o bancă este și aici sponsorul dumneavoastră sau partener, mă rog. Da, al instituției, voiam să spun și a Conferinței. Deci iată că lucrurile încep să miște, dar trebuie și noi să ne mișcăm în direcție respectivă. Vă mulțumesc!

Moderator:

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiiilor Liberale din România

Da, da, vă mulțumesc! Sunt de acord. Educația antreprenorială, cum spuneam și eu, este esențială, dar, în general, trebuie să remarcăm că atât timp cât România crește, asta înseamnă o creștere, inclusiv din punct de vedere al activității industriale și comerciale, și asta înseamnă că va fi mai multă nevoie de profesii liberale. Pentru că, până la urmă, cine sunt clienții noștri? Clienții noștri vin tocmai, în primul rând, din aceste zone. Evident, avem și o piață internă între noi și suntem de acord și cu domnul profesor că echipe inter-profesionale ar trebui să abordeze de multe ori proiecte în comun în legătură cu diverse probleme care apar la clienții noștri.

În continuare o să îi dau cuvântul doamnei Oana- Mihaela Salomia, care este Consilier pentru Afaceri Europene în cadrul Centrului Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor, Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice. Lung titlu!

OANA- MIHAELA SALOMIA, Consilier pentru Afaceri Europene, Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor, Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice

Mulțumesc, domnule președinte! Mulțumesc conducerii UPLR pentru invitația adresată ca în fiecare an de a participa la această conferință.

Exprim regretul doamnei director general Geanina Chirazi, care din motive obiective nu poate fi prezentă astăzi alături de noi.

Salut prezența în sală și a altor colaboratori care nu au fost menționați aici, dar care pentru noi, CNRED, sunt colaboratori permanenți, sunt membri UPLR, domnul

președinte Viorel Andronie, Președintele Colegiului Medicilor Veterinari din România, colaboratori de la autoritățile competente cu care noi discutăm aproape zilnic despre un subiect menționat foarte, foarte des astăzi, reglementare- dereglementare.

E o discuție pe care o continuăm față de ceea ce am discutat anul trecut. Ar putea fi intitulată partea a doua. E clar că întrebarea care ține cont de ceea ce discutăm noi astăzi, de antreprenoriat, ar putea suna în felul următor: „Reglementarea ajută antreprenoriatului sau nu?” Lucrurile rămân de văzut. Dumneavoastră sunteți în măsură să dați răspunsul la această întrebare, dar pentru că reiau cele menționate de antevorbitori, reglementarea, într-adevăr, este o chestiune discutată la nivel european, la nivelul instituțiilor Uniunii Europene și la nivel național. Într-adevăr, documentele care au fost prezentate sau menționate anterior au un impact asupra reglementării la nivel național. Sunt documente lansate de Comisia Europeană, nu aș vrea să mai insist asupra lor. E vorba de strategii de piață privind Piața Unică, strategii referitoare la evaluarea profesiilor reglementate despre care aș dori să vorbesc și astăzi.

Spuneam că e partea a doua la ceea ce am discutat anul trecut și dumneavoastră, cei mai mulți dintre dumneavoastră știu acest lucru, pentru că suntem în contact permanent, cel puțin electronic. Vorbim de reglementare și de valoarea reglementării ca un dosar de care ne ocupăm zilnic noi, ca reprezentanți ai Ministerului Educației, în calitate de coordonator național pentru recunoașterea calificărilor profesionale. Trecem mai departe peste primele slide-uri, pe care cei mai mulți dintre dumneavoastră le cunosc, care definesc ce înseamnă profesie reglementată, ce înseamnă activitate reglementată. Ele se bazează pe acte legislative adoptate la nivelul Uniunii Europene, pe care le-am transpus și-n legislația națională. Chestiuni, repet, pe care le cunoașteți cu toții. Si aș vrea să ajung la ceea ce ne privește în acest moment, respectiv exercițiul de evaluare a profesiilor reglementate din statele membre. Slide-ul acesta, pe care îl aveți în față, reprezintă, succint, actele adoptate la nivelul Uniunii Europene privind evaluarea reglementării la nivelul statelor membre. Nu se discută de dereglementare, am auzit aici acest termen destul de des, nici abuzivă, nici neabuzivă, dacă ar exista acest termen. E vorba de o evaluare a legislației naționale care reglementează o anumită profesie sau alta. Acest exercițiu a fost lansat de Comisia Europeană în 2013, a implicat toate statele membre, toate autoritățile competente din statele membre. Unii dintre dumneavoastră, repet, au fost destul de mult implicați. Uniunea Profesiilor Liberale din România a fost permanent

ținută la curent, informată cu privire la acest demers. Ne-am fi dorit să se realizeze ceea ce a menționat antevorbitorul, o uniune și o reacție proactivă din partea dumneavoastră. Din păcate, nu întotdeauna a existat aceasta, pentru că, așa cum am spus de fiecare dată, aceste aspecte lansate de Comisia Europeană vă privesc în mod direct și așteptăm noi ca autoritate guvernamentală o reacție din partea dumneavoastră pe care să o putem transmite mai departe. Cred că ați găsit în noi colaboratori, spun eu, eficienți. Am studiat împreună cu dumneavoastră legislația, în cei trei ani de zile. Comunicarea Comisiei a fost lansată chiar în octombrie 2013. Și așa cum ne-a cerut Comisia Europeană, pas cu pas, am analizat legislația, ne-am introdus informațiile cu privire la reglementarea profesiei în baza de date a Comisiei Europene cu profesiile reglementate.

În ce stadiu suntem acum? Suntem în stadiul în care am realizat o evaluare, să spunem, a tuturor profesiilor în baza informațiilor pe care le are și urmează să adopte anumite orientări. Iată, termenul acesta este cel folosit de Comisia Europeană, orientări pentru statele membre cu privire la reglementare. Aceste orientări au fost elaborate în baza unei fișe de țară. Și România a primit această fișă de țară. Noi am transmis-o autorităților competente vizate în mod direct, și aceste profesii cuprinse în fișa de țară sunt următoarele. Primele sunt în gestiunea Ministerului Dezvoltării Regionale: verificatori de proiecte atestate, expert tehnic atestat, responsabil tehnic cu execuția, diriginți de șantier, contabil – domnul președinte a plecat, dar am avut o discuție la sediul nostru cu dumnealui, avocați, consilieri în proprietate industrială, agenți imobiliari, ghizi de turism. Observăm că sunt aici profesii liberale. De ce aceste profesii? Nu noi le-am ales. Le-a ales Comisia Europeană în urma analizării informațiilor transmise de dumneavoastră în Registrul Profesiilor sau pe care ni le-ați transmis nouă și acestea au fost incluse în această fișă de țară. Fișa de țară a sintetizat reglementările la nivel național – și când spun sintetizat este termenul folosit. E o fișă de două pagini, trei pagini, în care arată măsura în care se reglementează și sunt reglementate aceste profesii în România. Dacă vorbim de titlul profesional protejat pentru ele, de activități rezervate sau de activități rezervate, dar care în fapt sunt împărțite cu alte profesii. Și aici aș vrea să punctez, cel puțin eu din afară, o chestiune care ține de auspiciile Uniunii Profesiilor Liberale din România. Există profesii liberale care, așa cum a constatat Comisia Europeană, share-uesc anumite activități rezervate și această chestiune trebuie analizată serios în legislația

dumneavoastră, pentru că dacă lăsăm alte considerente deoparte și analizăm strict juridic legislația noastră, repet, vedem că anumite activități sunt împărțite între profesioniști din anumite profesii reglementate, ceea ce, în opinia Comisiei, nu ar justifica întocmai reglementarea pe acel sector de activitate sau, mai bine zis, dubla reglementare. Bun. Spuneam că s-a întocmit această fișă de țară. Am transmis-o și dumneavoastră. Cei mai mulți dintre dumneavoastră au avut reacții. Le-am transmis ca atare. Le-am discutat împreună cu dumneavoastră. Le-am transmis ulterior Comisiei Europene. Și în baza acestor fișe de țară, Comisia va transmite statelor membre orientări. Aceste orientări, iată, iau forma unor comunicări sau recomandări. Deci, nu sunt directive, nu sunt regulamente, înseamnă că nu au un caracter obligatoriu în mod direct, dar, ca stat membru, va trebui să țină firească cont de ele. Conținutul acestor recomandări, după cum am menționat, vizează un context politic și economic – am subliniat cuvintele cheie, da – precum și rezultatele exercițiului de evaluare reciprocă, planurile naționale de acțiune, analize pentru fiecare profesie în parte, orientări pentru reforme pentru anumite state membre. Evident, și dumneavoastră ați fost implicați în elaborarea planurilor naționale de acțiune. Ne-am bucurat că cei mai mulți dintre dumneavoastră ne-ați trimis reacții. Atât cât am putut, în baza a ceea ce am primit de la dumneavoastră, am elaborat Planul Național de Acțiune pentru România. Și, ulterior, așa cum v-ați înregistrat dumneavoastră în baza de date a Comisiei Europene cu profesiile reglementate sau cum ne-ați transmis dumneavoastră, am furnizat și alte analize.

Așadar, fișele de țară, conform celor transmise de Comisia Europeană, vor avea două părți. Prima parte cuprinde o analiză cantitativă. Iată, informații economice și un indicator al gradului de restricționare a reglementărilor, evaluarea exercițiului de evaluare reciprocă și a planului național de acțiune. Iar a doua parte este reprezentată de o analiză calitativă pentru fiecare profesie în parte. Indicatorul este dezvoltat pe baza celui utilizat de OECD, cuantificarea restricțiilor se face pe o scară de la 1 la 6 stabilindu-se o medie ponderată. Așadar, sunt chestiuni tehnice, care sunt avute în vedere de Comisia Europeană, în special pentru profesiile pe care vi le-am menționat și sunt cuprinse în fișa de țară. Aceste orientări vor avea un caracter destul de general. Va trebui să ținem cont de ele, cel puțin pentru profesiile în cauză. Nu știm ce va urma, nu știm dacă vor fi avute în vedere pentru Comisia Europeană nu ne-a transmis un mesaj referitor la acest lucru. Nu știm, spuneam, dacă vor fi incluse și alte profesii în

evaluare și vor fi analizate atât de amănunțit așa cum au fost cele pe care le-am menționat. În concluzie, acum așteptăm orientările de țară. Firesc că vi le vom transmite. Unii dintre dumneavoastră vor avea reacții, alții nu vor avea reacții. Uniunea Profesiilor Liberale din România va fi tot timpul pusă în CC, va fi informată. Ne dorim ca și dumnealor să vă informeze pe dumneavoastră și știm că acest lucru s-a întâmplat pentru ca să nu avem ulterior reacții de genul că nu am știut, că nu am fost informați, nu am avut reacție. Am ținut întotdeauna contactul cu profesiile reglementate, cu autoritățile competente, și ne-am bucurat că acolo unde s-a putut am realizat o colaborare eficientă și mesajele dumneavoastră au fost transmise către Comisia Europeană. Și dacă v-ați uitat în Planul Național de Acțiune, sper că, v-ați regăsit contribuțiile.

Așadar, în încheiere, subliniez câteva aspecte legate de stadiul actual. Se impune analizarea reglementărilor, după cum spuneam, nu numai pentru profesiile care sunt incluse în fișa de țară, ci pentru toate profesiile pentru a identifica profesiile rezervate și activitățile exercitate în comun cu alte profesii pentru a nu reglementa din alte motive, ci din cele stricte care țin de asigurarea protecției interesului național sau asigurarea protecției consumatorilor. Apoi, se impune necesitatea evaluării profesiilor raportat la impactul economic și social. Da, e clar nevoie de o analiză economică, termen pe care Comisia Europeană îl folosește. Și-a cules datele de acolo de unde a putut, dar e nevoie și la nivel național, poate împreună cu Uniunea Profesiilor Liberale din România, să realizați și dumneavoastră această analiză economică. Și nu în ultimul rând, așa cum am început, cu rolul reglementării în dezvoltarea antreprenoriatului. Cealaltă chestiune care vizează Ministerul Educației Naționale legată de educație, antreprenoriat, face obiectul unor activități a unor departamente specializate în cadrul ministerului nostru, așadar nu am mandat să discut asupra acestora, dar s-a discutat despre educație și antreprenoriat. E clar că ministerul are un rol activ în acest domeniu și, nu în ultimul rând, și noi, cadrele didactice, trebuie să avem un rol, evident, în dezvoltarea spiritului antreprenorial în rândul elevilor, în rândul studenților.

Vă mulțumesc și nu uitați să colaborați permanent cu noi, sperăm în binele dumneavoastră. Noi acest lucru ne dorim. Mulțumesc!

Moderator:

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Da, mulțumim doamnei Salomia, care a fost întotdeauna alături de noi și, într-adevăr, fac și eu un apel colegilor să reacționăm, pentru că la un moment dat ne putem trezi cu niște chestiuni care nu ne vor place și nu vom ști de unde ne vin, iar cauza poate să fie chiar la noi.

În continuare o să-i dau cuvântul domnului Adrian Vascu, Prim-Vicepreședintele Uniunii Profesiilor Liberale din România. Cei din urmă pot să fie câteodată și cei dintâi. Și ne bazăm pe o prezentare destul de scurtă, dar întotdeauna va fi spectaculoasă, așa cum a fost și cea de anul trecut, sunt convins.

ADRIAN VASCU, Prim-Vicepreședintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Da, am 50 de slide-uri. Deci, 5 minute... Chiar sunt 50! Ok, vă mulțumesc!

Tema mea, mă gândeam în timp ce vorbeau antevorbitorii mei, foarte plină de cifre și de lucruri interesante, nu știu, nu are nimic interesant. Nu are cifre. Are însă ceva din experiența mea legată de antreprenariat. Și vreau să vă spun acele câteva lucruri aici. Prin urmare, agenda: ce înseamnă să fii un antreprenor; o dilemă antreprenorială; de ce ai deveni antreprenor?; antreprenorul și profesiile liberale; și un altfel de studiu de caz.

Cred că vă găsiți sau ne găsim aici în sală în situația de a fi antreprenori, de a fi fost antreprenori, de a urma să fim antreprenori sau de a nu fi niciodată antreprenori. Probabil că fiecare ne găsim într-una dintre aceste situații. Ce înseamnă să fii un antreprenor după părerea mea? Pe la 1800 s-a definit antreprenariatul ca fiind un înaintea privitor de profit sau... Ce înseamnă? Să îți iei soarta în propriile mâini. Sau ce mai înseamnă? Să nu ai șef. Dă-i încolo de șefi! Sau să fii șeful tău – o chestie foarte complicată pentru că nu ai cui să te plângi. Sau să fii și subaltern și șef în același timp. Și, nu în ultimul rând, să fii ca un parașutist la primul salt. Anul trecut, în ianuarie, împreună cu o parte dintre colegii mei, Rodica aici de față, am ales să pornim pe un drum antreprenorial. Când am fost întrebat cum e, am spus că – am fost întrebat după șase luni – am spus că sunt ca un parașutist care sare de la 10.000 de metri cu parașută care este programată să se deschidă la 2.000. Suntem pe la 6.500 acum. Ce s-o întâmpla la 2.000 de metri, vom vedea.

Dilema antreprenorială despre care vorbeam: te naști antreprenor sau dobândești calitățile antreprenoriale? S-a vorbit aici despre educație. Părerea mea este că este exact ca în muzică. Dacă ai voce, cât de cât, poți să o educi și să cânti pe marile scene. Dar dacă nu ai voce deloc, n-are sens să insiști să fii cântăreț mai mult de propria-ți baie că s-ar putea să nu ai nici tu succes, nici ceilalți cu care impactezi. Prin urmare, fiecare, desigur, își răspunde la această întrebare. Cred că trebuie să fie parte din fiecare dintre ele.

De ce te-ai face, de ce ai deveni antreprenor? Că nu-ți găsești locul altfel. Asta vrei să faci. Nu suporti șeful, nu suporti programul, ai idei, vrei să-ți asumi riscuri. Și atunci te faci antreprenor. Sau. Ești nevoit să faci asta. Da, ai rămas fără serviciu, ai rămas fără surse de venit și te gândești să faci ceva din ceea ce știi, din care-ți sunt competențele. Mulți s-au făcut antreprenori în 1990 făcând comerț. Au adus din Turcia tricouri cu 4 lei, au pus 2 lei și le-au vândut cu 6. A ținut până la un loc – vă amintiți, consignațiile, nenumăratele magazine. Au avut un spirit antreprenorial în spate. Sau pentru că alții te-au convins să o faci – singur sau împreună cu ei. Sau pentru că alții te-au împins de la spate să faci asta. Și, nu în ultimul rând, din te miri ce motive îi determină pe oameni să devină antreprenori.

Acum, în zona profesiilor liberale sunt niște particularități pentru că e foarte complicat, de exemplu, din zona consultanței, să fii patron de consultanți sau să fii patronat de un domn care nu are meseria ta. Dar e șef și îți spune că ai semnat un angajament, are deadline-ul acela, ăștia sunt banii, și tu, profesionistul liberal, trebuie să îl execuți. Poate îți spune și rezultatul care trebuie să iasă. Că el a angajat, împreună clientul, nu? Aici a fost o mare o dilemă în momentul în care s-a reglementat profesia pe care eu o reprezint aici, cea de evaluator, în care Consiliul Concurenței a zis că e o tâmpenie asta ca acționarul, să fie evaluator. Lăsați să fie orice investitor în România să facă asemenea firme. A, ca să-i cheme după aceea pe evaluatori să le spună: „Fii atent! Evaluezi acel teren cu 10 lei pe metru pătrat. Că așa i-am spus omului, că asta vrea!”. Nu se poate face lucrul acesta. Prin urmare, antreprenoriatul într-o anumită meserie are la bază că tu îți cunoști profesia respectivă indiferent în care ești. Este tendința de a lucra singur. S-a spus aici lucrul acesta. Da, cu cabinete proprii. După părerea mea e foarte riscant. Lucrezi singur, dar până când? Pentru că noțiunea de antreprenor, s-a amintit și ea, în interiorul companiilor funcționează lucrul acesta și e un exercițiu bun pentru antreprenoriat. Oamenii din interiorul companiei care capătă

responsabilități, conduc echipe. Nu iau deciziile, poate, cele mai mari, dar sunt învățați oarecum, e o anticameră bună a antreprenoriatului această formă de pregătire. Am auzit colegi care spuneau: „De ce nu mă caută nimeni? Sunt mai bun ca ceilalți! Știu mai bine meseria! Bă, dar la mine nu vine nimeni!” Pentru că nu e suficient să știi foarte bine meseria. Trebuie să ai lumina aprinsă. Când trec cei de pe stradă să vadă că ești acasă. Aprinzi lumina în diverse forme. Riscul de a, spun eu, nu avea voie să te îmbolnăvești. Păi, dacă lucrezi singur. Ce faci o săptămână, spre exemplu, dacă ai guturai și ai vrea să stai, să te refaci? Cine lucrează în locul tău? Cine facturează la sfârșitul lunii? Cine plătește facturile, școala, utilitățile și ce o mai fi acolo? Și-apoi cât să și muncești singur? Poate că partea asta antreprenorială în această zonă, cred eu, că în zona cabinetelor, că în zona grupurilor de profesioniști este mai adecvată decât a lucra singur.

Și pentru asta ai nevoie de două lucruri: de autoritatea formală – să fii autorizat să faci profesia respectivă și nu patron de consultanți, repet – și autoritatea personală prin care să îți câștigi respectul celor cu care lucrezi, să te urmeze, care să aibă încredere în tine, să facă o echipă cu tine.

În final, din cele 50 de slide-uri, am zis că îl numesc un altfel de studiu de caz. Într-o bună zi, nu demult, cu vreo lună jumătate în urmă, cu un prieten care avea o mașină de teren, am hotărât să străbătem un munte din zona Maramureșului, să trecem din zona de sud în Maramureșul istoric. Ne-am gândit că în acea direcție ar trebui să existe un drum. Sigur că am dat niște telefoane, am întrebat dacă există, ni s-a spus că da, cam aceasta-i direcția. Ne-am urcat în mașină și am plecat.

Pe parcurs, s-a terminat drumul asfaltat, am întâlnit un domn – om bătrân, cred că era ceva profesor de la Baia Mare, pensionar, care creștea niște vaci, stătea cu ele – și l-am întrebat dacă direcția e bună. A zis că e bine, dar în prima intersecție undeva este un vagon de muncitori forestieri, luați-o la stânga. Zis și făcut. Am luat-o la stânga. Ne-am dus și ne-am blocat. Bolovani, n-am avut ce să facem. Ne-am întors. Prin urmare am luat-o la dreapta. Am mers mai departe. Ne-am mai întâlnit cu o mașină care nu știu ce căuta acolo. Am trecut. O altă intersecție a apărut. Noi eram hotărâți să o luăm la stânga. Prin urmare, am luat-o din nou la stânga și ne-am dus mult. Speranța era că suntem totuși pe drumul bun. La un moment dat, a apărut multă iarbă pe drum și s-a înfundat. Și a apărut un om. Ulterior ne-am întrebat de unde venea și unde mergea.

Ne-a zis: „Nu e bun drumul. Dar dacă vă întoarceți, undeva, în pădure, este o mică crăpătură prin care, dacă intrați, aveți o șansă să ieșiți.” Spre Căminic mergeam noi. Nu văzusem drumul. Ne-am întors. Am urcat pe acolo după care a urmat o chestiune fără întoarcere. Drumul s-a îngustat și a fost o alternanță de bolovani – dacă mașina nu ne ținea nu știu ce făceam – cu zone foarte liniștite. Când aveam impresia că lucrurile sunt ok, iar apăsarea pedalei provocarea foarte mare. Cert este că după un asemenea ciclu în care ne-au trecut transpirațiile de câteva ori am ajuns la un final. S-a deschis totul și a apărut un drum asfaltat. Ajunsesem la capătul celălalt. Am stat. Am băut un suc, un nectar de pere, și am spus: „Seamănă chestiunea asta mult cu ce înseamnă antreprenoriatul.”

Știind că fac această prezentare, acum două săptămâni m-am dus să refac traseul ca să fac niște fotografii să vorbesc puțin și aplicat, dacă tot am vrut să fac un altfel de studiu de caz. Și acesta a fost autovehiculul cu care am plecat. Acesta era drumul, asfaltat tot până la acest moment. Aici se termina, era și localitatea la final. Se termina și drumul asfaltat. Și am început. Cam așa a început să arate și aici eram la intersecție, unde prima oară am luat-o la stânga. Nu ne inspirase deloc dreapta, nu înțeleg de ce în România să nu fim inspirați de dreapta. Eram inspirați de stânga. Ne-am blocat acolo. Sigur că ne-am întors, așa continua drumul. După care a apărut din nou o intersecție. Asta era mai simpatică. Am luat-o din nou la stânga și acolo în capăt era poienița unde l-am întâlnit pe acel domn care ne-a îndrumat înspre altă direcție. Ne-am întors. Și am continuat traseul. Ziua în care am făcut aceste fotografii a fost una, singura sâmbătă liberă a mea înainte de Conferință, ploaia îngrozitor. Nu era de mers acolo, dar nu aveam alte momente și am zis că până la urmă un antreprenor trebuie să plece pe timpul și pe vremea dată, nu trebuie să-și aleagă el să fie soare și frumos. Și am continuat și la un moment dat ne apropiam de final, am văzut o chestie care nu ne-a plăcut și ne-am apropiat. Era un copac căzut în mijlocul drumului. Exact la capătul unde am ajuns noi era acest copac. Am încercat să-l evităm cum am putut, să trecem prin partea dreaptă, dar atât era de moale, încât nu am reușit. Și au apărut un domn și o doamnă. Era o ploaie infernală. I-am întrebat: „Ce faceți aici?”. Zice: „Culegem ciuperci.” Alți antreprenori. Alți antreprenori – e 60 de lei kilogramul – și au găsit un avantaj competitiv, să fie singurii care pe ploaia aia caută ciuperci. Ne-am liniștit când ne-au spus că-i acolo copacul de șapte zile. Deci nu aveam nicio șansă să facem ceva. Am tras concluzia – eram supărat mai întâi că nu îmi iese experimentul, după

care m-am gândit că e foarte bine până la urmă, că poate dacă aş fi vrut să dărâm un copac nu-mi ieşea – că pe drumurile pe care le cunoşti în viaţă s-ar putea să apară de fiecare dată obstacole de care ar trebui să ții seama că pot să apară și cum le treci.

Prin urmare, ce am învățat eu de aici. Ai nevoie de o idee. După care de un partener. Te sfătuiești cu cineva, vezi cu cine pleci, împarți și necazul și bucuria. Apar sfătuitoarii. Voluntari, nevoluntari. Îți spun, ascultți, nu ascultți, îți spun – foarte important lucrul acesta. Cine crede că știe tot și că nu poate învăța de la un copil până la un om experimentat, se înșală. Poți învăța de la oricine dacă ții mintea deschisă. Traseul propus. Ne-am propus să ajungem într-o anumită direcție. Tehnologia. Dacă nu aveam mașina care să ne scoată din tulumbele alea, puteam fi noi și îndrăzneți, și hotărâți, și perseverenți, oricum. Ai nevoie de tehnologie când pornești la drum. Și s-a dovedit că nu am fost compleți. După ce le ai pe toate astea, e startul. Ai pornit la drum. Atenție la semne și semnale. Că nu știi ce reprezintă de fapt ele, care par banalități. E posibil să însemne câteodată schimbarea de la stânga la dreapta, cum a fost în cazul nostru, fără nici un soi de conotație. Să te adaptezi. Da, eram doi. Poate la un moment dat, când era foarte greu, îți venea să te oprești, să te așezi, să te întorci. Nu știi, din ce direcție ajungi? Și de aici perseverența. Hai să mergem înainte. Ceva trebuie să se întâmple. Asta am spus noi până în clipa în care nu am mai avut cale de întors. Că nu puteai să întorci efectiv. Am zis că, acum, orice va fi. Și finalul. Credința că o poți lua în permanență de la capăt, de fiecare dată mai pregătit. Nouă știți ce ne-a lipsit ultima dată? Drujba. Deci, data viitoare, punem drujba în mașină. Nu era complicat să o ducem. Dacă aveam o drujbă, 20 de minute în plus, ieșea experimentul și vă arătam și copacul tăiat. Cam asta este viziunea mea despre antreprenoriat și profesiile liberale.

Vă mulțumesc mult!

Moderator:

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Da, îi mulțumesc domnului Prim-vicepreședinte Vascu! Eram sigur că nu ne vom plictisi. Și mă bucur că ai introdus și o dimensiune umană. A fost ca o fabulă. Chestiunea cu stânga și dreapta, acuma fiecare o interpretează cum vrea. Ba la stânga, ba la dreapta, important e să ajungem la destinație. Eu vă mulțumesc pentru răbdarea cu care ne-ați ascultat în această primă fază. Am depășit cu ceva timpul. Vă

sugerez, dacă sunteți de acord ca, în loc de și un sfert la un și 20 așa, să încercăm să ne adunăm din nou în sală. Și vă invit acum la această bine-meritată pauză de cafea.

Vă mulțumesc!

11 :45 – 12 :15 – Pauză de cafea

12 :15 – 13 :30

– PARTEA A II – A

Moderator:

ADRIAN VASCU, Prim-Vicepreședintele Uniunii Profesiiilor Liberale din România

Mulțumim! Eu am devenit moderatorul acestui panel și aș vrea să continuăm. Și până vă așezați și dumneavoastră, îl rog pe domnul Ioan Uivaroși, Președintele Colegiului Farmaciștilor București – eu citesc ce scrie aici. Deci, ok. Cred că funcția contează mai puțin. Sunt convins că, îl cunosc pe domnul Uivaroși, prezentarea va fi foarte interesantă și vorbim despre profesia liberală, despre farmaciști și tot, probabil, dintr-o perspectivă antreprenorială.

IOAN UIVAROȘI, Președintele Colegiului Farmaciștilor București

Bună ziua tuturor! Mulțumesc frumos domnului Prim-vicepreședinte, domnului Președinte!

Dragi colegi din profesii liberale, curajoși antreprenori,

Tema m-a atras, altfel nu mă băgam să spun ceva dacă nu mă atrăgea tema generală a întâlnirii noastre de astăzi și anume vocația antreprenorială a membrilor profesiiilor liberale. Și m-am întrebat, oare, într-adevăr ce se înțelege prin vocație antreprenorială. Sună foarte pretențios și destul de alambicat, iar eu am căpătat deprinderea la o a doua școală pe care am făcut-o, după cea de farmacie, să mă lămuresc despre ce vorbim mai întâi. Așa că vă rog să nu vă supărați pe mine dacă o să încerc să clarific de unde vin aceste două vorbe. *Vocație* nu e mare filozofie. Vine din latinește, *vocatus*, înseamnă chemare, convocare, invitare, deci vocația e ca o chemare, simt o chemare

înspre ceva. *Antreprenor*, însă, este o vorbă mult mai interesantă și relativ recentă. Este un cuvânt forjat în anul 1800 de un economist, Jean-Baptiste Say, și vine din – el a pus laolaltă două vorbe latinești *intra* și *prendo*, care e același lucru cu *prehendo*. Înseamnă a prinde, a apuca. *Intra* nu vă mai spun. Înseamnă de dinăuntru, da, pe dinăuntru, din interior. *Prehendo* înseamnă a prinde, a apuca, a cuprinde, a ocupa, a atinge. Atenție mare! Nu doar cu mâna a apuca, dar a cuprinde cu privirea, de aici și *comprehendo*, adică a înțelege, da, a cuprinde cu mintea un fenomen, un lucru, un domeniu. Inițial, deci la momentul când a fost forjat acest cuvânt, întreprinzător sau antreprenor însemna cel care apucă niște resurse sau vede niște resurse pe care alții nu le văd sau pe care alții nu reușesc să le apuce și le sporește, face ceva cu ele și le sporește valoarea acelor resurse. Adică un fel de *hacker* de resurse. Asta însemna inițial. Desigur că, în decursul istoriei, termenul a fost folosit cu diverse accepțiuni. Astăzi ce înseamnă antreprenor? Mi-e teamă că astăzi antreprenor înseamnă, mai ales la noi în țară, înseamnă un contribuabil, o sursă de impozite și taxe la venitul de stat. Sunteți de acord că înseamnă asta, da? Și asta, desigur. Înseamnă unul care, un tip care își asumă riscuri, înseamnă un tip care își pune casa la bătaie, nu? Și alte lucruri. Dar există și această accepțiune larg folosită, mai ales în mediile guvernamentale, și anume întreprinzătorii sunt o bună sursă de venit la bugetul de stat.

Acum, farmacistul – bănuiesc că fiecare dintre dumneavoastră cunoașteți unul sau mai mulți farmaciști. Mâna sus care aveți chiar farmaciști apropiați, prieteni, cu care discutați frecvent. Doar atâția? Bine, atunci mâna sus cine nu cunoaște nici un farmacist. Ok. Oricum, îi găsiți peste tot. Deci, farmaciștii sunt o specie de om familiară, îi știți, îi găsiți, au farmaciile pe stradă, nu sunt greu accesibili farmaciștii, dar să știți că farmacistul prin calificarea lui și prin felul în care a fost educat, prin tradiția, prin buna tradiție europeană din care se trage această specie de oameni, este o specie ciudată. Și care se găsește chemat, dacă vreți, ați văzut în desenele acelea animate când apare aici un drăcușor și aici un îngerăș, care fiecare încearcă să mă convingă, să mă seducă într-o direcție sau alta. După părerea mea, toți farmaciștii sunt chemați de două voci diferite. Și anume o vocație umană, o vocație care mă cheamă ca farmacist, ca profesionist care mă ocup de oameni aflați în suferință, să ajut. Desigur că, pe partea cealaltă, am vocația antreprenorială care mă cheamă să fiu liber, să-mi iau soarta în propriile mâini, să îmi practic meseria ca fiind propriul stăpân. Vocația

umană mă cheamă să pun accent pe profesie, să studiez, să știu tot ce se descoperă, să încerc să îmi sporesc cunoștințele și să pun accentul centrat pe cunoștințele pe care le am din facultate și pe care mi le tot sporesc în decursul carierei prin educație continuă. Vocația antreprenorială, pe cealaltă parte, mă îndeamnă, mă cheamă spre profit, mă aleargă spre profit, adică mă cheamă puternic. Nu? Vocea umană, vocația umană, pe care o aud, pe care o resimt, spune că omul, adică cel de care mă ocup, îmi este pacient, îl tratez ca pe un pacient, ca pe un om aflat în suferință. Pe de altă parte, omul, în vocația antreprenorială, îmi apare ca fiind client, un om care îmi dă bani în schimbul unor medicamente și servicii pe care i le ofer. În centrul activității mele, dacă înclin urechea la vocația umană, se află medicamentul, omul și medicamentul care este necesar. Medicamentul este un lucru despre care am învățat toată viața mea și de care mă preocup de la început până la sfârșitul carierei. Să știu totul. Să cunosc medicamentul în toată complexitatea sa. Pe de altă parte, în vocația antreprenorială, medicamentul este marfă. Nici mai mult, nici mai puțin decât o marfă, pe care am nevoie să o cumpăr ca să o vând ca să îmi asigur vocația antreprenorială. Acum, vedeți dumneavoastră, o să insist puțin, acesta e singurul slide important și mai am unul de încheiere.

Care dintre cele două vocații, desigur că... Pardon. Asta de aici, vocația umană, îmi apare și ne apare tuturor ca fiind ceva foarte etic, sună bine. Nu? E foarte decent, foarte, cum să spun, prestigios, dacă vreți. Să fii un asemenea om care este chemat în sensul acesta și acționează, înclină urechea la această chemare. Dar pe de altă parte, nici astalaltă nu este, nici vocația asta nu este ceva greșit, nu este ceva eronat. Adică, dacă pun accentul numai pe profesie și nu mă interesează profitul, o să dau faliment foarte curând și nu o să pot să-mi exercit nimic aproape din vocația asta. Dar omul, ce este, pacient sau client? El este și una, și alta, și nu-i nimic greșit în a trata oamenii ca fiind niște clienți mai speciali, niște clienți cu nevoi speciale, clienți aflați în suferință. Aicea se ascunde și marea, cum să vă spun eu dumneavoastră, marea capcană în care putem cădea oricând oricare dintre noi, și anume percepția că farmaciștii, ca și medicii de altfel, sunt niște oameni care trăiesc pe seama suferinței bolnavilor. E adevărat că trăim pe seama oamenilor bolnavi, dar asta este, nu este nimic rău în a trăi pe seama oamenilor bolnavi dacă îi și ajuți. Medicamentul este el o marfă? Și da, și nu. Este o marfă mai specială medicamentul. Medicamentul iese în evidență ca medicament atunci când ai nevoie de el. Când nu ai nevoie, nu te

interesează. Dar, pe de altă parte, iese în evidență ca marfă, poate sunteți pățiți. Eu sunt. Observăm acum că pe măsura ce anumite medicamente nu se mai găsesc pe piața din România și trebuie să mergem în Ungaria sau în Bulgaria ca să ne procurăm un anumit medicament care lipsește, vedem că este o marfă importantă care se vinde și se cumpără și dispare ca marfă în primul rând. Ca medicament există în cărți, dar el dacă dispare ca marfă, nu am făcut nimic.

Prin urmare, eu aș spune că ne aflăm, vrând-nevrând, că ne dăm sau nu ne dăm seama, între aceste două chemări și unde ne plasăm, dacă vreți, între aceste două extreme este o alegere personală a fiecărui farmacist. De altfel, și a fiecărui profesionist liberal dacă duceți gândul puțin mai departe. Acum, haideți să încercăm să ne imaginăm ca să încerc să vă dovedesc că așa stau lucrurile, să ne imaginăm un farmacist care nu are decât vocație antreprenorială, nu are nimic din, sau nu ascultă, nu înclină urechea la această altă vocație umană. Un asemenea farmacist este cu totul de nedorit și nici nu cred că există, nu numai în România, dar nicăieri în lume, un asemenea monstru, care se gândește numai la profit, numai să fie liber să facă ce vrea el, cum îl taie capul, tratează toată omenirea ca pe un client și toate medicamentele ca marfă. Pe de altă parte, un individ, un farmacist care are numai vocație umană și îi lipsește cu desăvârșire vocația antreprenorială, iarăși este greu de imaginat și nici nu cred că există, de altfel. Pentru că un asemenea om este ca un fel de idealist care trăiește într-o lume formată din cărți, medicamente, prafuri. Nu? E greu de imaginat un asemenea om care se poate și manifesta, care poate să își manifeste vocația umană fără să o aibă deloc pe cea antreprenorială. Așadar, vreau să vă spun că, din păcate sau din fericire, noi aici ne plasăm, între cele două, iar Colegiul Farmaciștilor din România, din câte știu eu, din câte mi-aduc aminte, întotdeauna a militat pentru un dozaj sănătos și corect între apetitul antreprenorial și vocația umană în profesia noastră.

În rest, ar fi multe de vorbit, dar am promis că voi fi scurt și vreau să vă las, dacă aveți întrebări. E bine să aveți. Vreau să vă las doar cu un scurt citat din Aristotel. Poate puțină lume știe că Aristotel provine dintr-o familie de medici, iar pe vremea aceea medicii erau și farmaciști. Adică cele două profesii erau una și aceeași. Da. Deci:

„Virtutea nu provine din bani, dar din virtute provin toți banii și toate bunurile oamenilor, publice sau private.”

Așadar, care dintre cele două voci se aud mai puternic în sinea și în sufletul fiecărui farmacist? Nu știu. Dar una din ele sigur trebuie să se audă pentru că după aceea vine și a doua să compenseze.

Vă mulțumesc mult!

Moderator:

ADRIAN VASCU, Prim-Vicepreședintele Uniunii Profesiiilor Liberale din România

Da, vă mulțumim și noi foarte mult! Credem că cele două voci trebuie să fie în spatele fiecărui antreprenor pentru că dacă doar profitul este cel urmărit și partea umană nu există, profitul nu se va repeta și nici multiplica, pe de o parte. Pe de altă parte, mai e un lucru, al reglementării până la urmă. Pentru că a face antreprenoriat, a porni în antreprenoriat, a avea curaj să faci, e nevoie să fie, totuși, un ghidaj, să existe un sprijin în acest sens, și sper că domnul Darius Vodă, voi citi doar Director Adjunct în cadrul Ministerului Economiei, dacă îmi permiteți, cu preocupări și, poate sună pompos, cred că ideea ne interesează, care sunt direcțiile și care este de fapt zona de sprijin în zona antreprenoriatului care provine de la Guvernul României.

DARIUS-GOERGEL VODĂ, Director Adjunct în cadrul Direcției Mediul de Afaceri și Turism, Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri

Mulțumesc foarte mult! Bună ziua tuturor! Domnul președinte văd că nu mai este.

Doamnelor și domnilor,

În primul rând, mă simt onorat să particip astăzi alături de dumneavoastră, să fiu în cadrul acestui eveniment, să fiu alături de adevărații profesioniști liberali, iar după atâtea prezentări interesante sper să nu vă plictisesc cu prezentări ale punctelor de vedere ale Guvernului României.

Acum, în calitate de reprezentant al Ministerului Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, vreau să subliniez faptul că noi de-a lungul anilor am avut o colaborare foarte bună cu Uniunea Profesiiilor Liberale din România participând an de an la evenimentele organizate de dumneavoastră și sprijinind în același timp toate inițiativele pe care dumneavoastră le-ați propus. Faptul că eu sunt astăzi prezent aici oarecum garantează faptul că vă vom susține și pe viitor. Suntem conștienți de importanța deosebită pe care profesiile liberale o au în mediul economic românesc.

Suntem, de asemenea, conștienți de faptul că profesiile liberale și activitatea pe care acestea o desfășoară se aseamănă la fel de mult și la fel de bine cu activitatea oricărui antreprenor, fiind supusă practic aceluiași riscuri. IMM-urile, antreprenorii în general, au cea mai mare contribuție în ceea ce privește creșterea economică atât în România, cât și în Uniunea Europeană. De aceea, Guvernul României susține sectorul întreprinderilor mici și mijlocii ca fiind un domeniu prioritar de dezvoltare a României, în special prin încurajarea inițiativei antreprenoriale, prin promovarea potențialului competitiv și, la fel de bine, prin consolidarea cadrului legislativ și de reglementare, că tot s-a vorbit astăzi aici foarte mult de reglementare. România are nevoie în momentul de față de un mediu de afaceri viabil. Avem nevoie de politici publice. Avem nevoie, în același timp, de resurse fie ele proprii, fie atrase. Guvernul României are astfel ca obiectiv, și noi ne propunem să dezvoltăm un mediu de afaceri activ, transparent, stabil, poate cel mai bine zis într-un cuvânt, predictibil, în care antreprenorii, întreprinderile, dumneavoastră, profesioniștii liberali, să puteți face față concurenței atât pe piețele interne, cât și pe terțe piețe.

S-a vorbit foarte mult astăzi de educație, de educație antreprenorială, și vreau să menționez faptul că noi, în strategia guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri, Orizont 2020, chiar avem ca una dintre priorități promovarea culturii antreprenoriale și eficientizarea educației antreprenoriale. Această măsură este practic însoțită de mai multe acțiuni, dintre care aș vrea să vă spun doar câteva dintre ele: dezvoltarea continuă a sistemului educațional la nivel național, care să susțină, în mod eficient, cultura antreprenorială; sprijinirea antreprenoriatului în mediul de afaceri; susținerea sistemului de formare profesională la nivel național – avem nevoie de școli profesionale, care în ultima perioadă nu mai sunt... se tot vorbește în ultima perioadă de învățământ dual; dezvoltarea sistemului educațional la nivel academic, la nivel universitar; preocupările privind adaptarea educației la cerințele în schimbare ale societății au condus la mai multe modificări ale structurii organizării și administrării educației în România; monitorizarea atentă a introducerii educației antreprenoriale în sistemul educațional național prin evaluarea continuă a programelor de învățământ specifice reprezintă practic un avantaj major pentru tot ceea ce înseamnă politică în domeniul antreprenoriatului. Acum, recunoaștem cu toții că acest spirit antreprenorial trebuie să fie inoculat elevilor încă din școala primară. Tocmai de aceea, se pune

foarte mare accent pe pregătirea profesorilor. Și aici, dumneavoastră, profesioniștii liberali, antreprenorii, poate chiar și companiile locale, aveți un mare suport și trebuie să veniți în sprijinirea lor, în programele de pregătire. În acest sens, programele POS DRU sau fostele POSDRU, actualul POCU, au contribuit și contribuie în continuare, în mare măsură, la realizarea unei Români moderne prin pregătirea capitalului uman și creșterea competitivității acestuia, prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii, cu forța de muncă. La nivelul Ministerului Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, noi avem o serie de programe și măsuri venite tocmai în sprijinul antreprenorilor și v-aș da doar câteva exemple dintre acestea. Programul Entretec, care este un program de consolidare și sprijine a antreprenorilor. Două programe de finanțare: creșterea capacității tinerilor de a fi antreprenori, programul START, sau programul național multianual pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager. Măsurile necesare pentru dezvoltarea ecosistemului românesc pot fi întreprinse atât la nivel public la noi, dar în același timp și la nivel privat. Și spunea domnul Șova puțin mai devreme, îmi pare rău că a plecat, că trebuie să lucrăm în echipă. Din punctul meu de vedere, echipa ar fi văzută ca mediul public-privat, parteneriatul public-privat trebuie să îl dezvoltăm și să mergem în continuare pe el.

Măsurile, și cu toții suntem de acord că aceste măsuri nu au cum să vină în continuare decât dacă lucrăm puțin la îmbunătățirea infrastructurii a tot ceea ce înseamnă afaceri. Dacă mergem mai departe cu continuarea reducerii birocrăției, trebuie să mergem și să prezentăm în continuare programele și sprijinul care poate fi oferit de către stat. Publicul trebuie să cunoască tot acest sprijin. În același timp, trebuie să promovăm și acțiunile antreprenorilor români, pentru că s-a vorbit mai devreme de investitori români versus investitori străini. Revenind puțin la educație, că tot am vorbit mai devreme de educație, trebuie să menționez că practic dumneavoastră, profesioniștii liberali, aveți cel mai mare grad de pregătire. Ceea ce dumneavoastră faceți practic se bazează pe cunoștințe științifice, tehnice, juridice, practic asta rezultă în calitatea a ceea ce dumneavoastră întreprindeți. Coroborând cele menționate mai devreme și cu faptul că dezvoltarea unui mediu economic stabil și bine făcut în România nu poate fi realizat decât prin, și prin, sprijinul profesiilor liberale, vreau să subliniez că – și să ajung la concluzia, dacă îmi permiteți – spiritul antreprenorial există în fiecare dintre dumneavoastră până la urma urmei, în fiecare profesie liberală, și am văzut și

prezentarea domnului Vascu, care practic a demonstrat că este un antreprenor adevărat.

În final, vă felicit pentru tot ceea ce faceți, tot ceea ce întreprindeți.

Vă mulțumesc și vă urez mult succes în continuare!

Moderator:

ADRIAN VASCU, Prim-Vicepreședintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Da, mulțumim. Mulțumim foarte mult, Darius! Mergem mai departe. Următoarea prezentare, doamna Cristina Toma, Partner Loop Operations, într-o zonă a finanțărilor din surse europene pentru profesiile liberale.

Cristina Toma, Partner Loop Operations

Bună ziua!

În primul rând, vreau să vă mulțumesc și să îi mulțumesc domnului Mirică pentru invitație și pentru oportunitatea de a fi aici. Sunt Cristina Toma, sunt asociat la Loop Operations. Suntem o firmă de consultanță, avem peste 7 ani experiență în accesarea de fonduri europene, timp în care am reușit să câștigăm pentru proiectele noastre, ale firmei, și pentru proiectele clienților și partenerilor noștri peste 42 de milioane de Euro. Avem o rată de succes de 85% în câștigarea proiectelor. Am format în ultimii 3 ani peste 6000 de persoane, în antreprenoriat cei mai mulți dintre ei. În ultimii doi ani am implementat în cadrul firmei proiecte în care noi am fost parteneri, 15 proiecte în paralel. Într-unul dintre proiecte am înființat un centru de susținere a antreprenoriatului, se cheamă „Ingenious Hub”. Avem două locații în centrul Bucureștiului, unul pe Nicolae Bălcescu și celălalt undeva în spate la Inter, lângă biserica Batiștei. Și cu această ocazie aș dori să vă invit, pentru că este un spațiu de co-working foarte creativ și care oferă un mediu relaxant și vă așteptăm ori de câte ori ați dori să vă planificați o întâlnire cu clienți, furnizori, parteneri de afaceri și căutați un spațiu mai neconvențional și care să vă scoată un pic din felul în care se întâmplă lucrurile de obicei în activitatea dumneavoastră.

Pe programul 2007-2013, pentru că e un lucru foarte dezbătut, s-au accesat peste 79,69% din fondurile alocate pentru România. În continuare se transmit cereri de rambursare către Comisia Europeană și va continua lucrul acesta și anul viitor. Deci,

probabil că va depăși un pic cu 80% gradul de încasare. Aș dori să îmi spuneți, ca să fie un pic de ambele părți cu dialogul, câți dintre dumneavoastră sunteți medici sau activați în sănătate în sală? Nimeni. Arhitectură? Construcții? Ingineri? Domeniul tehnic? Orice fel de activități tehnice? Ok. Avocați? Juriști? Super! Experți contabili și auditori? Super! A, ce bine. Îmi pare că este relevantă aproape pentru toată lumea prezentarea mea.

Am identificat noi în programele aferente perioadei 2014-2020 o serie de domenii prioritare care obțin punctaje mari și sunt prioritate pentru dezvoltarea țării, și anume IT&C-ul, în primul rând, și în special cercetarea și inovarea. România trebuie să ajungă să crească procentul din PIB pe care îl alocă în momentul acesta, care e undeva la 0,25% din PIB, iar target-ul Uniunii Europene pentru toate țările este să ajungem toate țările împreună la 3% până în 2020. Turism, sănătate, industrii creative. Aici pot intra și activități de arhitectură-proiectare și alte asemenea, management de mediu, procesare alimente, băuturi și textile. De ce spun – poate că mulți dintre dumneavoastră nu vă găsiți aici cu domeniul dumneavoastră, dar fondurile europene creează oportunități de dezvoltare a afacerii pentru toți dintre dumneavoastră, chiar dacă nu sunt fonduri direct alocate pentru dezvoltarea afacerii dumneavoastră, dar în mod sigur vă puteți implica în derularea proiectelor care câștigă finanțare din perspectiva implementării acestora prin participarea la achizițiile publice ca arhitecți, ca proiectanți, ca ingineri, ca auditori și experți contabili și juriști care să verifice, valideze cheltuielile eligibile, deci pentru toată lumea care e prezentă în sală, fondurile europene creează, într-un fel sau altul, oportunități de dezvoltare a afacerii.

Programele sunt Programul Național pentru Dezvoltare Rurală. Prin acest program se finanțează activități agricole și neagricole, care contribuie la dezvoltarea mediului rural. Cu preponderență, am găsit eu că ar putea fi de interes pentru dumneavoastră dezvoltarea de cabinete medicale, diverse activități de producție. Programul Operațional Competitivitate, în care se finanțează cercetarea, aceasta pe care vă spuneam că se pune un accent foarte mare, cercetarea și inovare și, în principal, se pune accent pe inovare în absolut toate domeniile. Deci, trebuie să vă gândiți în continuare cum inovați inclusiv în domeniile dumneavoastră. Se pot finanța activități de cercetare-dezvoltare de soft, interconectare, internet of things. POCU, care este Programul Operațional Capital Uman, la care a făcut referire și colegul care a vorbit înaintea mea, prin care se pot finanța măsuri de formare a resurselor umane.

Programul Operațional Regional, este dedicat dezvoltării urbane, unde se pot finanța producții, producție de componente, orice activitate de producție de altfel. Dar există măsuri prin care se pot finanța și dezvolta business-uri. Și finanțările cu valoarea mică în general gestionate de Guvernul României.

Am identificat ca putând fi de interes pentru profesiile liberale patru măsuri, două pe PNDR și două pe POR. Una dintre ele este măsura 6.2 pe PNDR prin care se pot obține până la 70.000 Euro cu o finanțare publică de sută la sută prin care se pot înființa cabinete medicale, stomatologice, birouri de arhitectură, consultanță tehnică, afaceri în domeniul industriilor creative. Cel de-al doilea de pe PNDR e mai ofertant în ceea ce privește valoarea maximă, până la 200.000 Euro, dar aici intervine o co-finanțare din partea dumneavoastră care poate să ajungă la 30%. Din acest program se pot finanța dezvoltarea și modernizarea afacerilor în mediul rural și se pot finanța construcții, extinderi, modernizări de clădiri, achiziție pentru echipamente și utilaje și dezvoltare de software, achiziție de licențe. Și două măsuri dedicate startup-urilor din mediul urban prin care pot fi obținuți până la 200.000 Euro cu o finanțare publică de 90%, asta înseamnă o co-finanțare din partea solicitantului de 10%, în care pot fi finanțate, de asemenea, lucrări de construire, echipamente, utilaje, instalații pentru obținerea unor economii de energie. Și o a doua axă, care este dedicată IMM-urilor, prin care se poate obține pentru dezvoltarea producției și a activității până la 1 milion de Euro, dar aici finanțarea în funcție de domeniu poate să ajungă și la 55% din partea solicitantului. În același timp, nu e pe slide, dar dacă doriți și vă interesează finanțări mai mici și vă ajută, în cursul anului viitor vor fi lansate mai multe concursuri de proiecte prin intermediul România Startup Plus. Proiectele sunt acum în scriere, este o axă finanțată prin POCU, prin care beneficiari privați vor fi administratori de schemă de antreprenariat și vor acord până la 40.000 Euro per afacere și e vorba de startup-uri în mediul urban. Condiția în cazul acestor finanțări e ca persoana care aplică pentru finanțare să nu fie acționar principal într-o altă firmă. N-am pus-o pe slide-uri pentru că proiectele prin care se vor acorda aceste finanțări sunt în curs de scriere. Va dura destul de mult până când vor fi evaluate, vor fi declarate câștigătoare și vor demara concursurile de proiecte.

Mai există pe POCU un program de formare pentru profesioniștii din domeniul medical. Este deschis și e în curs de depunere a proiectelor, prin care se va asigura formarea pentru medici pe diverse specializări și se pot obține până la 3 milioane de

Euro pentru specializarea a peste 400 de medici per proiect, în cazul care sunt persoane din asociațiile profesionale ale medicilor.

Ca idee, în cazul în care vă hotărâți să vă dezvoltați afacerea, există câteva etape și provocări de care trebuie să fiți conștienți. În primul rând, trebuie să vă luați decizia de a vă dezvolta afacerea și este foarte important unde și când doriți să începeți să o dezvoltați pentru că, în funcție de chestia asta, putem și noi stabili ce fel de măsuri și ce fel de finanțări vi se pot aplica. Sunt mai ofertante pe programul 2014-2020 dezvoltarea de afaceri în mediul rural când este iarăși un aspect foarte important pentru că de la decizia de a depune un proiect până la obținerea finanțării pot să treacă luni foarte bune, chiar și un an sau un an jumătate, și în cazul în care pentru dumneavoastră trece oportunitatea de dezvoltare pentru care vreți să faceți dezvoltarea respectivă, s-ar putea ca fondurile europene să nu fie tocmai cea mai bună sursă de finanțare.

În ce condiții și ce necesar de investiție? Când zic în ce condiții, mă refer la ce sunteți dispuși să faceți pentru a obține acea finanțare nerambursabilă. De cele mai multe ori, punctajele mari, care asigură finanțarea proiectului vin la pachet cu niște obligații, obligații de a crește numărul de salariați, obligații de includere în procesul de producție a unor componente inovatoare, obligații privind reducerea costurilor, risipei de resurse ș.a.m.d. După care, vă sfătuiesc să vă alegeți foarte bine sursele de informare atunci când începeți să căutați surse de finanțare sau pentru cei care doresc să urmărească achiziții publice care se lansează, pentru că în online sunt informații diverse, dar multe dintre ele sunt corecte, dar unele sunt greșite, și așa apar articole în care se scrie că se poate dezvolta un cabinet medical în mediul rural cu 5.000 de Euro și nu e tocmai ok.

Stabilirea eligibilității și pre-scoring-ul, etapă în care vă recomand apelarea la un consultant pentru că acesta vă poate ajuta și cu pregătirea afacerii și ideii și temei de proiect pentru a fi eligibilă și pentru a obține un punctaj cât mai mare.

Elaborarea proiectului și implementarea acestuia. Dacă proiectul a fost câștigat, asta nu înseamnă că neapărat ați obținut acei bani. Proiectul trebuie și implementat, iar cheltuielile trebuie declarate eligibile de către autoritate pentru a putea răsufla ușurați și a putea spune că v-ați dezvoltat afacerea din fonduri nerambursabile.

Cam despre e vorba în prezentarea mea. Vă mulțumesc tare mult și, dacă aveți întrebări, le aștept în continuarea.

Moderator:

ADRIAN VASCU, Prim-Vicepreședintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Vă mulțumim frumos! Mergem la următoarea prezentare. Ca o scurtă introducere, colegul nostru Radu Gabriel-Vicepreședinte în Biroul Executiv al Uniunii Profesiilor Liberale din România, i-aș spune înainte să înceapă, i-aș aminti că în zona antreprenorială, sigur, e nevoie de predicție și cu cât e mai exactă, cu atât e mai bine. Eu aș face o predicție în cel privește pe Gabi. Cred că va fi președintele UPLR începând cu anul 2020. Sigur că, în toate predicțiile trebuie să te și bazezi pe ceva. Argumentul meu e că el e vicepreședinte acum, peste doi ani, urmează să fie prim-vicepreședinte și sigur va ajunge președinte. Avem riscuri aici?

GABRIEL RADU, Vicepreședintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Probabil.

ADRIAN VASCU, Prim-Vicepreședinte, Uniunea Profesiilor Liberale din România

Pot să fie.

GABRIEL RADU, Vicepreședintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Da.

ADRIAN VASCU, Prim-Vicepreședinte, Uniunea Profesiilor Liberale din România

Mediul economic, reglementare, sănătate și alte lucruri, ca orice fel de predicție. Dar pașii pe care mergem sunt aceștia. Iar dacă mă întrebi pe mine aș vrea să fiu din 2022, că aș prefera din 2018 să fie tot Radu Emilian încă 2 ani la lucrurile bune care s-au desfășurat până acum.

Gata cu predicțiile. Te rog, Radu Gabi.

GABRIEL RADU, Vicepreședintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Mulțumesc. Bună ziua!

Apropo, Adi, îmi place foarte mult deschiderea ta și, nu uita, așa cum ți-am spus în pauză, trebuie să îți dea de gândit că tot timpul vine cineva lângă tine, în pădure mai ales, și cred că ești urmărit.

Dragi colegi,

Astăzi am venit și am vorbit cu Adi, am vorbit și cu Emilian, și am zis să vedem o altă parte a părții antreprenoriale. Și am stat foarte mult să gândesc această problemă sau această viziune într-un fel din partea profesiilor, pentru cei care ar trebui să fie antreprenori fie că ne referim la colegii noștri, fie că ne referim la altă zonă. Și aici am plecat de la trei input-uri. Input-ul, în primul rând, universitar, al doilea input antreprenorial – personal, până în 2014, când am devenit președintele cabinetului financiar și experiența de aproape doi ani de zile în calitate de președinte al Camerei Auditorilor Financiar și de mai bine de un an de zile vicepreședinte la UPLR. M-am gândit și mi-am pus o întrebare- ce ar trebui să facă Uniunea Profesiilor Liberale din România pentru a promova și a educa pe cei care doresc să devină antreprenori. Mai mult, colegi, parteneri, oameni importanți din business, au venit și au adus, nu știu dacă o critică, eu am văzut-o constructivă, și anume că noi construim în mediul universitar, dacă putem spune așa, persoane specializate sau dedicate, gen angajator, pentru multinaționale și nu dezvoltăm mediul antreprenorial pentru viitoarele promoții, viitorii oameni din România. În plus, consultându-mă cu Adi, intru în zona de antreprenariat la nivel de profesii și să vedem din afara profesiilor. Vă dați seama că subiectul acesta poate fi tratat foarte profund și cu foarte multe, să zicem, zone de acoperire, și aici mă bucur că înainte să discutăm legat de proiectele Ministerului Economiei toți trebuie să ne implicăm în partea de educație, cred că singura soluție pe care o avem pentru a ieși sau a vedea calea cea bună înseamnă educație, educație financiară și educație antreprenorială, iar eforturile tuturor, inclusiv ale profesiilor, și acum vorbesc și în calitate de vicepreședinte al UPLR-ului, trebuie să punem umărul și să aducem sau să sprijinim, să formăm viitorii antreprenori în România ținând cont de toate variabilele pe care le avem, și anume reguli destul de stricte sau o piață care este deja foarte volatilă, dorința de a intra foarte mult în România a multor companii ș.a.m.d.

Nu intru în detalii, doar stăteam și vorbeam cu Adi și aici discuția este antreprenor ori te naști, ori îl dobândești, și este foarte important care este diferența dintre, respectiv,

succes sau insucces. Oameni care au puterea sau capacitatea sau dorința să facă ceva și vin cu o idee pe care reușesc să o pună în practică și chiar să aibă un succes.

Am încercat să pornesc de la câteva întrebări pe care finalitatea, ca să vă spun, am încercat să identific care ar fi sprijinul pe care ar putea să îl primească sau mai bine zis noi, profesiile, cum am putea îndruma atât pe viitorii noștri profesioniști în zona noastră, dar și pe alții care ar dori să fie antreprenori la nivel de România. Ce am putea noi împărtăși din experiența noastră, ce am putea noi recomanda? Și mi-am adresat trei întrebări.

Antreprenorul, cine este, de fapt? Este cel care găsește ideea pe care alții nu o văd. Și aici pot să vă spun din prima parte, adică universitară, că tineretul, cei care sunt tineri, în jur de 20 de ani, au multe idei, dar foarte puțini dintre ei vin să le pună în practică. Și vă dau un exemplu, apropo de antreprenoriat, un student a venit și m-a întrebat: „Domnule profesor, am o problemă”. Zic: „Ce problemă ai?”. Ambalează ceva în industria panificației și a cerut niște comenzi foarte mari pentru ambalaje și n-a avut încredere cel cu care s-a văzut sau cei cu care s-a văzut, nu i-au dat credibilitatea că ar putea să facă un astfel de business. Și am zis: „Ok, hai să vedem despre ce este vorba!” Deci, apropo de antreprenoriat, mulți probabil au idei sau am avut idei, din păcate foarte puțini sunt cei care au reușit să pună în practică sau să vadă oportunitatea din respectiva idee. Bineînțeles, nu este suficient să ai idei, trebuie să ai și curajul, pentru că acest curaj înseamnă propriu-zis și de asta în tinerețea pe care am avut-o și noi și o au și cei care vin după noi, uneori este nevoie de a avea acest curaj. Apropo de Adi, care zicea că acum câteva luni de zile, cu saltul de la 10.000 metri, el încă este tânăr, foarte tânăr, și inclusiv curajul probabil că nu i-a lipsit și nu-i lipsește. Dar, totuși, în momentul în care vrei să pleci la un drum, trebuie să ai forța, curajul, să poți să mergi. Și nu cel mai important, resursele. Care sunt resursele pe care tu ești pregătit fie să le pui, fie la care trebuie să apelezi.

Care sunt calitățile antreprenorului? Eu am identificat câteva. Nu vă rețin atenția, de asta propunerea pe care o am în final la dumneavoastră este ca cei prezenți și mai ales la nivelul profesiilor să identificăm ce anume zone credem noi că ar trebui „cultivate” sau încurajate pentru a dezvolta antreprenoriatul la nivel de România. Și aici cred că cunoaștem toți sau suntem în postura de a înțelege că antreprenoriatul are anumite faze sau etape, etapele în care pornește sau primele etape sunt

importante, dar ulterior sunt mult mai importante. Și aici cred că antreprenoriatul românesc, care apropo de polemică, în momentul de față care este echilibrul între antreprenoriat românesc versus antreprenoriat străin sau companii multinaționale care vin în România, cred că totuși ține de educație. Colegii noștri sau companiile mari din România, pe lângă problemele de legislație, de adaptabilitate și multe altele, cred că au și o reticență sau așa spune, o oarecare dorință de a face un business, dar să nu fie foarte transparent. În momentul în care faci, devii antreprenor și ai un business, în momentul respectiv, dacă folosești resursele altora, și aici vorbesc de piață financiară, nu ai cum să nu fii transparent. Dar eu cred că în această idee a antreprenoriatului cel mai important lucru îl reprezintă în principal originalitatea. Trebuie să aibă o componentă importantă și, respectiv, flexibilitatea balansată cu inițiativa. Dar, totuși, cheia, cum vă spuneam, nu este foarte clară, pentru că e vorba de educație. Atât educația care, este formală cât și informală, educația pe care, apropo – și aici Camera Auditorilor Financieri din România și cu UPLR-ul facem invitația ca polii importanți de educație, vorbim aici de instituții ale statului, să contribuim la această educație financiară, în primul rând, educație antreprenorială, și de ce nu, educația propriu-zisă la nivelul României, pentru că eu consider că la nivel de UPLR trebuie să ne implicăm și să venim și să arătăm câteva lucruri pentru cei care, în perspectiva viitoare sau poate chiar mai apropiată, vor deveni antreprenori în România. Spre exemplu, educația aceasta financiară, care e un alt subiect care are legătură cu această educație, din păcate, la nivel pre-școlar sau școlar nu este făcută sau este doar formală, din păcate. Și să știți că, apropo de acest cult al modului de a cheltui banii, de a avea bani, pentru că o parte dintre dumneavoastră suntem părinți și avem copii. Să știți că cred, pe ceea ce am văzut la nivelul universității în ultimii ani, o principală problemă o avem noi ca și părinți, modalitatea în care dăm sau i-am construit sau le-am oferit destul de mult pentru ca ei să înțeleagă că resursele respective, investițiile sunt importante, dar nu văd mai departe de ce ar face sau merge pe un anumit lucru. De asta, inclusiv profesiile liberale consider că au un rol foarte important sau bine determinat pentru a educa și mai ales pentru a arăta și a promova.

N-o să vă mai rețin decât cu câteva idei. Ce credem că ar trebui să ajute un antreprenor? Dacă acum cineva ar veni să ne întrebe: „Domnule, care ar fi principalele recomandări pentru mine ca antreprenor – și aici, repet, fie că sunt într-o profesie liberală care într-o formă sau alta este reglementată, are standarde, are un cod de

etică, are o serie de reglementări clare sau mai puțin clare, versus cei care sunt într-o zonă nereglementată – care ar fi principalele atuuri, care ar fi principalele elemente pe care să le am pentru a începe un business?” Și aici vedeți că am pornit de la creativitate și nu am exclus inclusiv să muncim sau să se muncească, adică să fii capabil să muncești, nu doar să ai idei sau să fii creativ. Bineînțeles, vorbitul în public, iar partea de business în sine, de a ține un client, și aici, Adi, te felicit, și sunt convins, când se va deschide parașuta la orice nivel, tu vei dori, nu am nici un fel de emoție. Trebuie să înțelegem că cineva care nu a trecut printr-un business în care a avut angajați, a avut clienți, a avut presiunea concurenței, nu poate să împărtășească experiența până când nu a trecut printr-o astfel de formare.

Da, așa cum spuneam, profesiile liberale cred că trebuie să se implice și să fie cât mai clare pentru cei care doresc să pornească un business, să înțeleagă propriu-zis că trebuie să se focuseze pe client, dar nu exclusiv. Să se concentreze asupra calității serviciilor și cel mai important, responsabilitatea, și mai ales să vadă întotdeauna barierele apropo de pomul pe care Adi l-a găsit pe drum, oportunități. Aici trebuie să vină și aici se face diferențierea, în momentul în care unii sunt blocați sau se blochează, alții văd oportunități și trec și rezolvă problema.

Doar o singură idee înainte să închei. Nu cred că putem vorbi de antreprenor fără o zonă etică sau morală. Dacă facem sau pornim, asta le spuneam și celor care sunt tineri, contează foarte mult ceea ce îți propui. Vrei să faci business, vrei să faci bani sau vrei să ai o trasabilitate clară, dacă putem spune așa? Pentru că bani se pot, unii pot face foarte ușor, dar știm bine că pentru acești bani într-o formă sau alta, ai o răspundere sau chiar vine cineva să te întrebe, și din ce în ce la nivelul României întreabă mai mult. Dar în momentul în care tu îți propui să faci bani în orice formă sau sub orice variabilă, cred că nu este un mesaj productiv să transmitem celor care sunt antreprenori, deoarece ar trebui să existe acel *gentleman's agreement*, adică un comportament etic, care ține, bineînțeles, și de educația din familie, și de educația din școală, dar mai ales și educația socială.

Vă provoc pentru viitor să gândim împreună ce credeți dumneavoastră sau ce mesaje credeți dumneavoastră că ar trebui Uniunea Profesiilor Liberale din România să transmită atât viitorilor colegi, care vor veni în aceste profesii, dar mai ales celor care încă nu știu ce ar putea face sau ce ar putea, cum ar putea să facă ei ceva la nivel de

România, fiind destul de tineri și atunci statistica nu este favorabilă – apropo de statistici, din păcate, că suntem captivi acestor statistici, acum vreo două săptămâni, dacă știți, oficial, persoanele peste 65 de ani sunt cu 500.000 mai puține decât copiii până în 14 ani. Statistici care sunt foarte grave. Și vă provoc în sensul de a trimite pe adresa UPLR-ului și a Camerei Auditorilor Financiari părerile și propunerile dumneavoastră pentru ca împreună, la nivelul Uniunii Profesiilor Liberale din România, să avem o viziunea și mai ales să gândim un parcurs comun.

Vă mulțumesc!

Moderator:

ADRIAN VASCU, Prim-Vicepreședintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Mulțumesc, Gabi, foarte mult și pentru prezentare și pentru încrederea și prietenia ta! Îți fac o observație. Scria adresa de mail „ulpr.ro”. Să nu trimiteți nimic acolo, nu o să primim nimic. Este „uplr.ro”.

GABRIEL RADU, Vicepreședintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

E vina mea! Azi-noapte am pus-o!

Moderator:

ADRIAN VASCU, Prim-Vicepreședintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Nu e nicio problemă! Mulțumim foarte mult.

Mergem mai departe și îl rugăm pe domnul Iosif Friedmann-Nicolescu, din partea Consiliului Baroului București, să ne vorbească despre etica în zona avocaților și antreprenariat.

IOSIF FRIEDMANN-NICOLESCU, Consilier, Consiliul Baroului București

Vă mulțumesc mult de tot. Dacă în anii trecuți, și am vrut să mă mențin ultimul pe listă și anul acesta, am avut diverse opinii care cred că au șocat, am să vă spun cel puțin câteva lucruri astăzi care o să vi se pară poate ciudate.

Sunt poate din sala aceasta cel mai vechi liber-profesionist fiindcă mi-am desfășurat activitatea ca liber-profesionist fiindcă sunt avocat de carieră încă înainte de așa-zisele

evenimente din decembrie 1989. Deci, mi-am desfășurat o mare parte din activitate și înainte în aceeași formă de liber-profesionist și am să vă spun că liber-profesioniștii dinaintea de 1989... erau mai puțini într-adevăr. Baroul București astăzi are peste 10.000 de membri, evenimentele din decembrie 1989 ne-au prins numai 620, între cele două războaie mondiale erau 18.000 de avocați numai în București, iar prima cooperativizare din România a fost cooperativizarea avocaților că au fost puși în birouri colective din anii 1950, înainte de cooperativizarea în agricultură. Sigur, am să vă spun și asta o să șocheze, ca liber-profesionist înainte de 1989, sistemul era pentru noi mult mai puțin încărcat de imprevizibilități, totul era previzibil, inclusiv sistemul de impunere, sistemul organizatoric, și așa spune eu în continuare, chiar și libertatea de gândire era mult mai mare și mai importantă, cel puțin pentru noi. Eram, într-adevăr, vreo 600, dar eram într-adevăr elita gândirii la acel moment.

Am avut și am o singură neîmplinire pentru faptul că sunt propriul meu stăpân. N-am putut niciodată să chiulesc, să zic: „Uite, mi-am păcălit șeful!”. Și să știți că de multe ori este cât se poate de greu. M-am gândit că, în cadrul antreprenoriatului, există o posibilă abordare de etică în profesiile libere fiindcă noi dăm dovadă și trebuie să arătăm că suntem profesioniști de înaltă ținută, cu o pregătire deosebită și că avem o anumită etică. Această abordare poate fi punct de plecare către o cercetare științifică a vocației antreprenoriale, a profesiilor libere, dintr-o perspectivă care este necesară și care este obligatorie în cadrul unor profesii care au la bază profesionalismul, pregătirea profesională superioară, pe de o parte, iar pe de altă parte, ceea ce astăzi văd că începe să se deterioreze, este, prin ingerința unora, în cadrul profesiilor libere, ingerința în secretul profesional. Secretul nostru profesional este iarăși o garanție că etica profesională este menită să-l servească pe cel căruia i se adresează. Nu putem spune clienți, clientelă, ci le spunem noi justițiabili, care ni se adresează cu mare încredere pentru că există garanția unui profesionalism înalt, unei pregătiri profesionale, și în același timp a unei etici care este inconfundabilă.

În urmă cu puțini ani, profesorul universitar doctor în științe medicale Nicolae M. Constantinescu, profesor de chirurgie – cred că anul acesta, anul care vine, profesorul Constantinescu o să împlinească 82 de ani – este autorul a numeroase lucrări de chirurgie, prin anii 1980 a luat și medalia de argint a Academiei de Chirurgie a Franței, a supus unei sesiuni științifice o anumită temă, „Știință fără conștiință este ruina sufletului”, plecând de la un aforism al lui François Rabelais. Acest eseu al profesorului

Constantinescu are o viziune contemporană în raportul știință și conștiință. Noi trebuie să avem în mod deosebit în raportul eticii profesionale a antreprenorului în profesiile libere două direcții, respectul pentru colegi și respectul pentru profesie. În momentul în care va exista, iar eu îi propun domnului președinte ca în prima ședință de Birou Executiv să se pună în discuție elaborarea unui cod etic comun al tuturor profesiilor libere din România. Bineînțeles, fiecare cu specificul pe care îl are. Și în felul acesta, profesiile acestea pe care eu le numesc libere și nu liberale – și am spus acum doi ani de ce, e o problemă de terminologie – vor avea foarte mult de câștigat fiindcă abordarea din sfera eticii a unei profesii pe cele două direcții, respect pentru colegi și pentru profesie, sunt necesare în această perioadă grea de criză de moralitate a societății globale, când valorile etice sociale s-au diluat foarte mult, și mă refer la valorile eticii morale ale iluminismului și umanismului. Argumente care militează pentru o asemenea analiză au la bază recunoașterea pe deplin a potențialului antreprenorial al profesioniștilor liberali de către Comisia Europeană. Deci, suntem în consonanță cu Comisia Europeană.

Am să citez dintr-un material care este afișat pe site-ul UPLR-ului, faptul că codurile profesionale etice sunt considerate necesare pentru protejarea și beneficiul serviciilor profesionale. De asemenea, Comisia Europeană va acționa împreună cu reprezentanții profesiilor liberale pentru dezvoltarea cadrului comun al standardelor profesionale. Fiindcă discutăm de client, discutăm de absolut orice, dar uităm acest lucru. Fiindcă principiile etice și deontologice asumate la intrarea în profesie, și noi avem o profesie, avocații, care depunem și un jurământ profesional. Acest jurământ profesional are o încărcătură etică deosebită. Parafrazându-l pe profesorul universitar doctor în științe medicale, membru al Academiei de Științe Medicale, Nicolae M. Constantinescu, aș spune lipsa deontologiei profesionale în profesiile libere este ruina acestor profesii fiindcă profesiile noastre trebuie să aibă și această componentă. Fiindcă această componentă, sub două aspecte în societate, pe de o parte, celor pe care îi pregătim, le dăm mai departe profesia în condiții de deontologie profesională și în același timp nouă, care suntem un număr important în societate, ni se întoarce în partea cealaltă etica respectivă.

Sigur că da, profesionalismul trebuie să aibă și o componentă etico-deontologică. Respectul față de profesie ajunge până acolo încât lipsa respectului să ducă la prăbușirea unei profesii. Dezvoltarea relației antreprenariat-etice în profesiile noastre

poate aduce beneficii imediate și beneficii de perspectivă prin creșterea prestigiului social al corpurilor profesionale. De asemenea, relația antreprenoriat-etică este o provocare socială care trebuie să conducă la ridicarea gradului de conștiință profesională. Și nu în ultimul rând, pentru ca această profesie să continue, se impun norme deontologice care să conducă la o continuitate prin pregătirea tinerei generații, a tinerei generații, spun eu, de specialiști, fiindcă observăm, din păcate, că de multe ori, și mă bucur, domnule președinte, că în ultimii ani am constatat la întâlnirile pe care dumneavoastră le organizați, că există și specialiști din generațiile noi, din generațiile tinere, pentru că profesionalismul și profesiile libere trebuie să continue și așa cum noi am continuat ceea ce ne-au dat măestrrii noștri, să le dăm și tinerilor pentru că din păcate observăm astăzi că sunt mai de actualitate decât altădată versurile nemuritorului Luceafăr al literaturii noastre, atunci când spune: „Iară noi? Noi, epigonii? ... Simțiri reci, harfe zdrobite...” Și dumneavoastră știți întregul text. Fiindcă, într-adevăr, întâlnirile noastre, care sunt anuale, au acest caracter și este bine să fie și semi-festivism, dar cei care vin aici invitați și ne propun unele lucruri, marea cu sarea, constatăm că foarte multe piedici, și trebuie să privim lucrurile direct, foarte multe piedici, care sunt puse în calea profesiilor noastre, în calea profesiilor libere, sunt piedici generate de stat, pe care statul într-un fel sau altul sau unii funcționari le inventează de foarte multe ori și se cantonează spunând: „Așa dorește Europa!” Nu! Noi trebuie să avem în vedere un lucru și Uniunea să aibă o dinamicitate atunci când apare un sistem, apare ceva într-o legislație, un articol, care este îndreptat împotriva uneia dintre profesiile care sunt în cadrul Uniunii în așa fel încât să existe, pe de o parte, o protecție efectivă a profesiilor noastre, și pe de altă parte, acolo unde tradiția există, această tradiție națională, a profesiilor libere și a liber-profesioniștilor, să meargă în istorie înainte pentru că au venit atâtea cu atâtea idei de uniune, de uniuni, în anii 1940, în anii 1960, ș.a.m.d. Așa cum au venit, așa au plecat. Noi am rămas aici și dacă am rezistat și rezistăm este pentru că am avut o etică și avem o etică și vrem ca profesiile libere să fie de ajutor economiei naționale, să crească PIB-ul din activitățile noastre, nu ca orice activitate să fie respinsă sau să se găsească un fel de cui al lui Pepelea.

Acestea au fost puținele gânduri pe care eu, sub aspectul eticii în profesiile libere, am vrut să le cunoașteți, și să spun că, poate cu nostalgie, atunci când eram liber-profesioniști, într-adevăr, nu în sistemul unei uniuni profesionale, ci în subordinea

Ministerului Justiției, exista mai multă rigoare și poate noi, liber-profesioniștii, eram mult mai apărați chiar de un minister și de un sistem care multora li se părea că în anumite situații are anumite conotații. Numai că profesia de avocat a rămas un stindard al libertății și închei spunând că drepturile omului reprezintă o creație a avocaților de pretutindeni. N-ar fi existat drepturile omului, n-ar fi existat sisteme de apărare a drepturilor omului, dacă n-ar fi exista acești liber-profesioniști care sunt avocații.

Vă mulțumesc!

Moderator:

ADRIAN VASCU, Prim-Vicepreședintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Vă mulțumim și noi! Le mulțumesc tuturor vorbitorilor din acest panel și înainte de a vă invita la prânz, la etajul 6, îl rog pe Radu Emilian, președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România, să aibă cuvântul de închidere. Dacă sunt întrebări, sigur, vă rog să le adresați domnului Președinte Radu Emilian, care va răspunde la ele.

EMILIAN RADU, Președintele Uniunii Profesiilor Liberale din România

Acum, da, da! Am ajuns la final. În mod miraculos, aproape că ne încadrăm în timing-ul inițial. Pentru mine, cel puțin, prezentările și intervențiile de astăzi au fost o surpriză foarte plăcută. Mie mi s-au părut foarte interesante. Păcat că nu am fost mai mulți prezenți cu această ocazie și asta este una dintre problemele UPLR-ului. Avem asociații extraordinar de puternice, dar cu greu realizează nevoia de coeziune și cu greu unele dintre ele înțeleg că a defila sub un drapel al UPLR-ului le conferă și mai multă forță, mai multă putere, în relațiile cu instituțiile statului, în raport cu care, acesta este destinul nostru, al UPLR-ului, să apărăm interesele legitime comune ale profesiilor liberale.

Nu îmi permit neapărat să trag niște concluzii, dar în două minute recapitulând puțin din spate ce s-a întâmplat astăzi, apropo de tema Conferinței, vocația antreprenorială. Chestiunea educației antreprenoriale mi se pare că este importantă, dacă nu esențială, și ideea de a include un astfel de modul în programele de formare continuă pe care toate asociațiile de profesii liberale, în principiu, le au. Mi se pare o soluție excelentă pentru a accelera această chestiune și avem între membrii noștri AMCOR-

ul, care s-a și oferit. De asemenea, sunt universități cu care se poate colabora, și cred că aici depinde foarte mult de noi, nu putem să arătăm cu mâna în altă parte.

Chestiunea accesului la piețe, din perspectiva noastră, cred că este prematur să ne gândim, părerea mea, în mod realist la faptul că noi vom invada piețe din Uniunea Europeană, ci mai degrabă trebuie să ne concentrăm pe a prezerva interesul nostru pe piața națională. Nu în sensul de a ne proteja în mod absurd, dar de a veghea ca acea procedură de dereglementare să nu permită invadarea pieței românești cu servicii care vor afecta, în primul rând, clientela, pacienții, asociații respectivului segment de piață, care așteaptă de la noi servicii de calitate și care nu pot fi oferite decât în anumite condiții.

În ceea ce privește accesul la finanțare, fondurile europene, în final, mi se pare că ar putea să fie soluția cea mai apropiată. Finanțarea din cadrul sistemului bancar românesc este relativ dificilă. S-a pus problema, știu că domnul profesor Șova, președintele CECCAR, a comentat ca urmare a prezentării făcute de Vasile Luga că acolo a prezentat măsuri, programe, o strategie, care doar consumă, dar nu s-a arătat nimic care să aducă. Eu acum îmi permit să spun, poate e o idee personală, și mă gândesc serios, mai ales că vin acum alegerile parlamentare, să o prezint, și ca reprezentant al societății civile. În ultimii ani, ați observat și dumneavoastră, se vehiculează apropo de fenomenul de corupție, corupție politică, niște sume incredibile care pleacă de la bugetul de stat și care ar putea să aibă alte destinații, inclusiv în ceea ce ne privește pe noi. Și ideea mea este că, și am studiat puțin, acest acces la finanțarea partidelor de către oameni de afaceri, de către corporații, în faza asta de dezvoltare a României, se dovedește a fi foarte păgubos. Și mie mi s-ar părea normal să se meargă pe principiul finanțează cine votează, adică persoanele juridice nu votează, corporațiile nu votează, dar ele au un interes. Și sunt două paliere. Ori toate persoanele juridice care votează se înscriu în RUTI - Registrul Unic de Transparență și Independență, în care trebuie să-și declare ce interese au, legitime bineînțeles, și atunci eventual să poată să aibă un drept să finanțeze un partid sau, și mai radical într-o primă fază, partidele nu pot fi finanțate de corporații. Cred că s-ar tăia un cordon important care alimentează corupția pentru că clasa politică este văzută, și politica în general este văzută de foarte mulți, inclusiv politicieni, ca un asset în care investești și după care urmează să-ți tragi niște dividende. În sfârșit, noi oricum ne-am propus să adresăm o scrisoare deschisă partidelor din partea UPLR acum înainte de alegerile

parlamentare în care să revenim cu chestiunile care ne ard pe noi, cele generale, cu speranța că vom primi niște poziții.

În final, n-aș vrea să închei înainte de a mulțumi, ca de obicei, domnului secretar general Mirică și domnișoarei consilier Adriana Florea pentru eforturile pe care le-au făcut și de această dată pentru a ni se asigura o Conferință bine, zic eu, destul de bine sau chiar bine organizată. Și nu îmi rămâne decât să vă mulțumesc pentru că ați fost alături de noi, să vă invit la prânzul care urmează, ocazie cu care sper să mai putem discuta liber și informal pe diversele subiecte.

Vă mulțumesc și, poate, pe curând!

Numai bine!